സ്വാമി രാമതീർത്ഥൻ

ഒരു ലഘു
ജീവചരിത്രം

റ്റി. ആർ. നാരായണൻനമ്പ്യാർ,
B. A. & B. L.

328

1638

No. 4328

സ്വാമി രാമതീർത്ഥൻ

(ഒരു ലഘുജീവചരിത്രം)

ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നും തർജ്ജിമചെയ്യപ്പെട്ടതു്.

പരിഭാഷകൻ,

ഠി. ആർ. നാരായണൻനമ്പ്യാർ,

B. A. & B. L.

പ്രകാശകർ,

ശ്രീരാമവിലാസം പ്രസിദ്ധീകരണശാല,

കൊല്ലം.

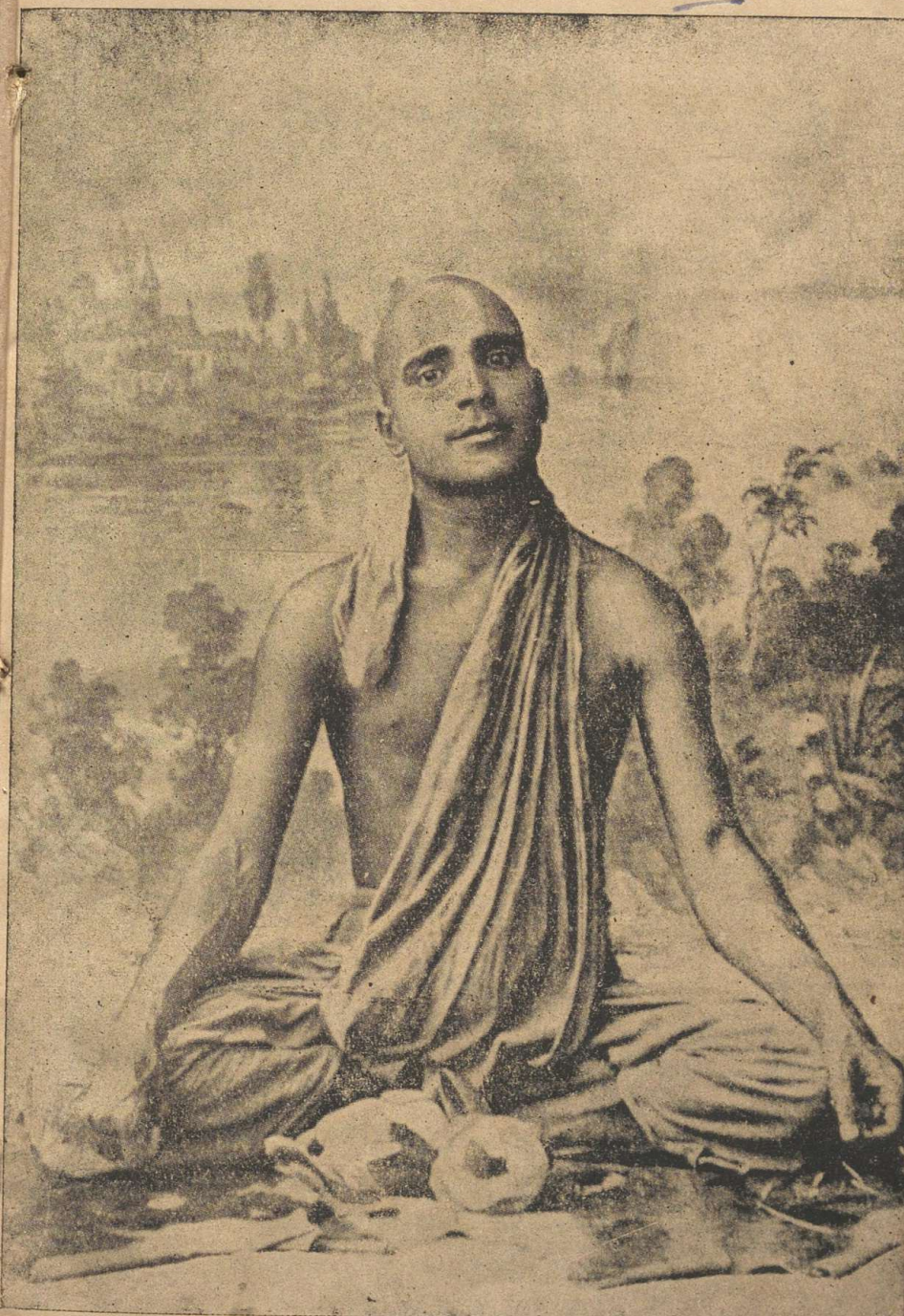
കോപ്പിറൈറ്റ്.

1123.

"ശ്രീരാമവിലാസം" പ്രസ്സ്,
കൊല്ലം.

1-ാം പതിപ്പ് കാപ്പി 500.

MM-4328

സ്വാമി രാമതീർത്ഥൻ.

(ഒരു ലഘുജീവചരിത്രം)

ജനനവും കുടുംബവും.

ഗോസ്വായി രാമതീർത്ഥൻ എം. എ. എന്നു് ആദ്യം അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന സ്വാമി രാമതീർത്ഥൻ അഥവാ സ്വാമി രാമൻ പഞ്ചാബിൽ ഗുജറൻവാലാഡിസ്ട്രിക്ടിൽ മുരളീവാലാ എന്നൊരു ചെറിയ ഗ്രാമത്തിൽ ക്രിസ്തുവർഷം ഒക്ടോബർ മാസം-ബുധനാഴ്ച—ദീപാവളിയുടെ പിറേന്നാൾ—ബ്രഹ്മജാതനായി. ഗോസ്വായിബ്രാഹ്മണരുടെ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച ഇദ്ദേഹം, ഭഗവാൻ ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ കുലഗുരുവായിരുന്ന വസിഷ്ഠമഹർഷിയുടെ ഗോത്രത്തിൽ, ഹിന്ദി രാമായണത്തിന്റെ സുപ്രസിദ്ധ ഗ്രന്ഥകാരനായ ഗോസ്വായി തുളസീദാസന്റെ കുടുംബത്തിൽ ഉണ്ടായ ഒരു സന്താനമായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ അച്ഛൻ ഗോസ്വായി ഹീരാനന്ദ് പേഷവാർ, സ്വാത് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ മതകാര്യങ്ങൾക്കായി സഞ്ചരിച്ചപ്പോൾ കിട്ടിയിരുന്ന ചെറുദാനങ്ങളും ദക്ഷിണകളും അല്ലാതെ കാലക്ഷേപത്തിനു് മറെറാരുവകയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മ തന്നെ പ്രസവിച്ചു് സപ്തദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം മരിച്ചുപോയി. അതിനാൽ തന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ ഗോസ്വായി ഗുരുദാസും, വൃദ്ധയായ ഒരു പിതൃസഹോദരിയുംക്രൂടിയാണു്

രാമനെ വളർത്തിയതു്. സ്വാമി രാമൻ ഇങ്ങനെ ദരിദ്രമെങ്കിലും, ഉൽകൃഷ്ടമായ ഒരു ബ്രാഹ്മണകുടുംബത്തിന്റെ എളിയതായ ഒരു ഗൃഹത്തിലാണു് ജനിച്ചതു്.

ശൈശവവും ജാതകവും.

രാമൻ പശുവിൻപാൽ കുടിച്ചുമാത്രമാണു് വളർന്നതു്. ശൈശവത്തിൽ താൻ വളരെ മെലിഞ്ഞും, ക്ഷീണിച്ചും ഇരുന്നിരുന്നു; നന്മയ്ക്കും, ചാരിത്ര്യത്തിനും, ഭക്തിക്കും മാതൃകയായിരുന്ന പിതൃസഹോദരി ക്ഷേത്രങ്ങളിലും മഠങ്ങളിലും പൂജതൊഴുവാൻ പോയപ്പോഴെല്ലാം കൂടെ കൊണ്ടുപോകാറുണ്ടായിരുന്നു. അവിടങ്ങളിൽ പൂജ, കീർത്തനം, പാരായണം, പുരാണവായന, ഭാരതം, ഭാഗവതം മുതലായ കഥാപ്രസംഗങ്ങൾ, ശംഖനാദം — ഇവയെല്ലാം ശിശുവിനു് വളരെ അത്ഭുതകരമായ ഒരാകർഷണവും ചൈതന്യവും കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. സമീപത്തെങ്ങാനും വല്ല ശംഖനാദമോമറേറാ കേൾക്കുമ്പോൾ കൂട്ടി കരഞ്ഞുതുടങ്ങുമായിരുന്നു. കളിക്കോപ്പുകളോ, മധുരഭക്ഷ്യങ്ങളോ യാതൊന്നുംകൊണ്ടു് അതിന്റെ കരച്ചിൽ മാറ്റി തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ സാധ്യമല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അതിനെ ഉടനേ പൂജാസ്ഥലത്തു കൊണ്ടുപോകേണ്ടിവന്നിരുന്നു. മറ്റു് യാതൊരുപായവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

പരിശുദ്ധമായ മതഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിക്കുമ്പോൾ കൂട്ടിക്കാലത്തുതന്നെ തീർത്ഥരാമൻ അതിശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായന കേട്ടുവന്നിരുന്നു. ഊണും, ഉറക്കവും, താൻ വളരെ പ്രിയപ്പെട്ടിരുന്ന പഠിത്തവുംപോലും ഉപേക്ഷിച്ചു് അദ്ദേഹം കഥാപ്രസംഗങ്ങൾ കേൾക്കാൻ തയാറായിരുന്നു.

കേട്ട കഥകളെല്ലാം വളരെ ക്രമബുദ്ധിയോടുകൂടി ചിന്തിക്കയും, അവയെക്കുറിച്ചു ചോദ്യംചോദിക്കയും,

യഥായുക്തം വ്യാഖ്യാനംചെയ്യുയും ചെയ്തു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പതിവായിരുന്നു. ഈ കുട്ടിയുടെ അസാധാരണ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യം, ചിന്താപ്രകൃതി, ഏകാന്തതാത്പര്യം മുതലായതിനെപ്പറ്റി തന്റെ ഗ്രാമവാസികളും സാക്ഷ്യം വഹിച്ചിരുന്നു.

ഇങ്ങനെ ഭക്തിസ്തോത്രങ്ങളും പുരാണകഥാപാരായണവും, ശംഖുവിളികളും എല്ലാം ചെറുപ്പംമുതൽക്കേതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ ദൃഢമായി പതിയുകയും, ഈശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരത്തിനുള്ള സചേതനമായ ഒരാത്തിയുടെ ബീജങ്ങളും വിതയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

കേവലം അസാധാരണ സ്വഭാവങ്ങളുണ്ടായിരുന്ന ഈ കുട്ടി തന്റെ ജാതിയിൽ ഒരു പ്രതിഭാശാലിയും, മത പ്രകാശകനും, വിദേശസഞ്ചാരിയും ആയിത്തീരുമെന്നും, തനിക്കു് മുപ്പത്തിമൂന്നാംവയസ്സിൽ വെള്ളത്തിൽ അപമൃത്യുസംഭവിക്കുമെന്നും മറ്റും ജ്യോത്സ്യന്മാർ ജാതകത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരുന്നു.

ശൈശവവിവാഹം.

വെറും രണ്ടുവയസ്സുപ്രായമുള്ള ഒരു കുഞ്ഞായിരുന്നപ്പോൾത്തന്നെ ഗുജറൻവാലാജില്ലയിലെ വാസിറാബാദ് എന്ന താലൂക്കിലെ വിരോകി എന്നസ്ഥലത്തെ പണ്ഡിത രാമചന്ദ്രന്റെ വളരെ കുഞ്ഞായിരുന്ന മകളുമായി രാമന്റെ അച്ഛൻ രാമന്റെ വിവാഹം നിശ്ചയിക്കയും, തന്റെ പത്താമത്തവയസ്സിൽ വിവാഹംനടത്തുകയുംചെയ്തു. പില്ക്കാലത്തു് ഈ ശൈശവവിവാഹം രാമന്റെ പഠനത്തിനു് എന്തുമാത്രം തടസ്സമുണ്ടാക്കിയിരുന്നുവെന്നു ഊഹിക്കുകമാത്രമേ നിവൃത്തിയുള്ളൂ. എന്നാൽ രാമൻ വളരെ ചെറിയ കുട്ടിയായിരുന്നതിനാൽ തന്റെ വിവാഹം തടയു

വാൻ തനിക്കു കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. വളരെപ്പേർ ഇപ്പോഴും വിവരമില്ലാതെ പിന്തുടർന്നുവരുന്ന ആഭ്യകാലഹിന്ദുസമുദായദുരാചാരങ്ങളിൽ ഒന്നിന്റെ കാഠിന്യം ഇതു് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. വിദ്യാർത്ഥിധർമ്മം, ഗൃഹസ്ഥധർമ്മം എന്നീ രണ്ടുഭാരം ഒന്നിച്ചു് തങ്ങളുടെ പിൽക്കാലക്കാരുടെ ചുമലിൽ കെട്ടിവെച്ചു് അവരുടെ വളർച്ച തടയുകയും, അവരുടെ ആരോഗ്യവും ബുദ്ധിയും തകർക്കുകയും, അവരുടെ ഭാവിജീവിതം മുഴുവനും നശിപ്പിക്കയും ആണു് ഈ ക്രൂരകർമ്മം ചെയ്യുവരുന്നതു്.

വെറും നിശ്ചയദാർഢ്യശക്തിയും, പഠനപ്രേമവും, ഭക്തിയുംകൊണ്ടു മാത്രമാണു് രാമൻ വിജയപൂർവ്വം തന്റെ മാർഗ്ഗതടസ്സങ്ങളെ നേരിടുകയും, കടന്നു പോകയും ചെയ്തതു്.

വിദ്യാർത്ഥിജീവിതം.

പ്രൈമറിവിദ്യാഭ്യാസം

അഞ്ചുവയസ്സിൽ രാമൻ വിദ്യാർത്ഥിയായി. മുരളീവാലാഗ്രാമത്തിലെ ഒരു നാട്ടുഭാഷാപ്രൈമറിസ്കൂളിൽ താൻ ചേർന്നു. കണ്ടാൽ വളരെ കൊച്ചും, നടപടികളിൽ തീരെ ലളിതനുമായിരുന്നുവെങ്കിലും രാമനു അനിതരസാധാരണമായ ഓർമ്മശക്തിയും സാമർത്ഥ്യവും പ്രയത്നശീലവും ഉണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ ബുദ്ധിയും, ധാരണാശക്തിയും കണ്ടു സ്കൂളിലെ മൂർഖവിദ്വാൻമാർ പലപ്പോഴും അത്ഭുതപരതന്ത്രന്മാരായിട്ടുണ്ടു്.

അഞ്ചുവയസ്സിലെ ചെറുപ്രായത്തിൽ അദ്ദേഹം പേഷ്യൻഭാഷയിലെ രണ്ടു പ്രാഥമികമാതൃകാപുസ്തകങ്ങളായ ഗുലിസ്ഥാൻ, ബോസ്ഥാൻ എന്നവ പഠിച്ചുതീർക്കയും, പുറമേ ടെക്സ്റ്റ്റുപുസ്തകങ്ങളും വളരെ ഉർദ്ദുകവിതകളും ഹൃദിസ്ഥമാക്കുകയും ചെയ്തു.

രാമനു കളികളിലും നേരമ്പോക്കുകളിലും അശേഷം ഇഷ്ടമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പകൽ മുഴുവനും പഠിക്കുകയും വൈകിട്ടു സമയംകിട്ടിയാൽ പുരാണപാരായണം മുതലായതു കേൾക്കാൻഉള്ള അത്യാത്തികൊണ്ടു ധർമ്മശാലയിൽ പോകയും ചെയ്യുകയായിരുന്നു പതിവു്. തിരിയെവന്നു അത്താഴം കഴിച്ചതിനുമേൽ താൻ കേട്ടതെല്ലാം ക്രട്ടുകയോ കുറയ്ക്കുകയോ മാറുകയോ ചെയ്യാതെ അഭിനന്ദനശീലരായ തന്റെ ഗൃഹജനങ്ങളെ പദംപ്രതി ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിക്കയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പതിവായിരുന്നു.

സെക്കണ്ടറിവിദ്യാഭ്യാസവും ഗുരുവും

പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം തന്റെ ഗ്രാമത്തിൽ നിന്നു ഏഴുമൈൽ അകലെ ഗുജറൻവാലായിലെ ഹൈസ്ക്കൂളിലേയ്ക്കു രാമനും അച്ഛനുമായി പോയി. കേവലം പത്തുവയസ്സുമാത്രം പ്രായമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഭഗത്ധന്നാരാമജി എന്ന ഒരു സമർത്ഥനും ഉദാരനുമായ സ്നേഹിതന്റെ സംരക്ഷണയിൽ അച്ഛൻ രാമനെ ഏൽപ്പിച്ചുവിട്ടു. തന്മൂലം രാമൻ പിൽക്കാലത്തു ധന്നാരാമജിയെ തന്റെ ഗുരുവും, അദ്ധ്യാത്മനേതാവുമായി കരുതി യഥാർത്ഥഭക്തിയോടും, വിശ്വാസത്തോടും സ്വീകരിക്കയും ആദരിക്കയും ചെയ്തുവന്നു.

ഇംഗ്ലീഷുപഠിപ്പിക്കുന്ന സ്പെഷ്യൽക്ലാസ്സിലാണു് അദ്ദേഹത്തെ ആദ്യം ചേർത്തതു്. അതിൽ ജയിച്ചതിനുശേഷം ഫ്രീവ്യൂ-ൽ മധ്യമശ്രേണിയിൽ അദ്ദേഹത്തെച്ചേർത്തു. രാമനിപ്പോൾ പന്ത്രണ്ടുവയസ്സായി. തന്റെ ഗുരുവിനോടുള്ള ഭക്തിപ്രകർഷംകൊണ്ടു അദ്ദേഹം തന്റെ ഭാഷയുടെ നാടായ വിരോകിയിൽനിന്നു ഉർദ്ദുഭാഷയിൽ തന്റെ ആദ്യത്തെ കത്തയച്ചു. സെക്കണ്ടറിയും, കോളേജുംവിദ്യാഭ്യാസകാലത്തു് അദ്ദേഹം തന്റെ ആചാര്യനു് ആയിരത്തിലധികം കത്തുകൾ അയച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ അനവധി

എണ്ണം തിരഞ്ഞെടുത്തു "രാമപത്രങ്ങൾ" എന്നപേരിൽ ഇപ്പോൾ ഉർദുവിൽ പുസ്തകരൂപേണ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവ വായിക്കാൻ വളരെ രസകരമാണ്. നിരക്ഷരകുക്ഷിയായിരുന്നുവെങ്കിലും, ആ ഗുരുവിനോടു സഭാ എന്തുമാത്രം അഗാധഭക്തിയും, ബഹുമാനവും, ശ്രദ്ധയും രാമൻ വഹിച്ചിരുന്നുവെന്നു അവ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

സർവകലാശാലാവിദ്യാഭ്യാസം—പ്രവേശനം

1917-ൽ പതിനാലരവയസ്സു പ്രായത്തിൽ രാമൻ പഞ്ചാബ് സർവ്വകലാശാലയിലെ പ്രവേശനപരീക്ഷ (Entrance Examination) ജയിച്ചു. തന്റെ സ്ക്കൂളിൽ ഒന്നാമനായും, സർവ്വകലാശാലമുഴുക്കെ മുപ്പത്തെട്ടാമനായും രാമൻ ജയിക്കയും, തന്മൂലം ഒരു സ്കോളർഷിപ്പു തനിക്കു ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ മേലാൽ പഠിക്കാൻ പോകുന്നതു രാമന്റെ അച്ഛനു വിരോധമായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ ഇച്ഛയ്ക്കു തീരെ പ്രതിക്രിയലമായിട്ടാണു രാമൻ ലാഹൂറിൽ പോയി കോളേജിൽ ചേർന്നതു്. തൽഫലമായി, സ്ക്കൂളിൽനിന്നു ഒന്നാമനായി ജയിച്ചതിനാൽ ഗുജറൻവാലാ മുനിസിപ്പാലിറ്റി അനുവദിച്ചുകൊടുത്ത മുൻപറഞ്ഞ ലഘുസ്കോളർഷിപ്പുസംഖ്യമാത്രംകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിനു ജീവിക്കേണ്ടതായും, ലാഹൂർ മിഷ്യൻകോളേജിൽ ചേരേണ്ടതായും വന്നുകൂടി. രണ്ടാംകൊല്ലം സവിശേഷമായി അദ്ധ്യാനം ചെയ്തതുമൂലം പലപ്പോഴും അദ്ദേഹം രോഗഗ്രസ്തനായിരുന്നു. സൂര്യാസ്തമനംമുതൽ ഉദയംവരെ രാമൻ പലപ്പോഴും പഠനത്തിൽ മഗ്നനായിട്ടിരുന്നിരുന്നു. ഏകാന്തത, കഠിനപ്രയത്നം, പഠിക്കാൻ ധാരാളംസമയം ഇവയാണു് രാമനു് അത്യന്തം പ്രിയപ്പെട്ടിരുന്നതു്.

ഇക്കാരണത്താൽ 1917-ൽ അദ്ദേഹം എഫ്. എ-യ്ക്കു ഒന്നാമനായി പാസ്സായി. തനിക്കു തുടരെത്തുടരെ

ദീനംപിടിച്ചുവെങ്കിലും, പ്രവേശനംവരെ തന്റെ ഐച്ഛിക ഭാഷയായിരുന്ന പേർഷ്യൻ കൈവിട്ട് എഫ്. എ-യ്ക്ക് സംസ്കൃതം സ്വീകരിച്ചുവെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഒന്നാമതായി ജയിക്കയാണുണ്ടായത്. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു ഗവർമ്മെണ്ടു സ്കോളർഷിപ്പുകൂടി ലഭിക്കാനിടയാകയും ചെയ്തു.

ബി. എ. കോഴ്സിലെ നരകം

ഈശ്വരനിൽ പരിപൂർണ്ണ വിശ്വാസത്തോടും തന്റെ ഗുരുവിൽ ദൃഢമായിരുന്ന ഭക്തിയോടും താൻ സമ്പാദിച്ചിരുന്ന സ്കോളർഷിപ്പുകൊണ്ടുമാത്രം ചെലവുകഴിച്ച് രാമൻ അതേ മിഷ്യൻകോളേജിൽ ബി. എ. ക്ലാസ്സിൽ തന്റെ പഠനം തുടർന്നു. തന്റെ സഹായംക്കൂടാതെ രാമനു കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ പ്രാപ്തയുണ്ടെന്നും തന്റെ ഇച്ഛപ്രകാരം ഏതെങ്കിലും ജോലിക്കു പോകാൻ അവനു സമ്മതമില്ലെന്നും രാമന്റെ അച്ഛൻ കണ്ടപ്പോൾ, താൻ വളരെ ക്രുദ്ധനായി രാമന്റെ ഭാര്യയെ ലാഹ്വറിൽ കൊണ്ടുപോയി രാമന്റെ അടുക്കൽ വിടുകയും ഒരുവർഷക്കാലവും അധികവും തന്റെ ഒരുവക സഹായവുമില്ലാതെ അവളെ രക്ഷിക്കാനുള്ള ഭാരവുംകൂടി സാധു രാമന്റെ ചുമലിൽ ഏറ്റിവെക്കയും ചെയ്തു. ഇപ്പോൾ ഗോപാലരാമനു അളവറ്റ ക്ലേശങ്ങൾ നേരിടേണ്ടിവന്നു. വീട്ടുവാടക, പുസ്തകവില, കോളേജുഫീസു്, തനിക്കും ഭാര്യയ്ക്കും ഭക്ഷണച്ചെലവു് ഇവയെല്ലാം പണം വേണ്ടിയിരുന്നു. എന്നാൽ സാധാരണ സുഖസൗകര്യാദികളും ദൈനംദിനജീവിതത്തിലെ ശരാശരാവശ്യങ്ങളും തീരെ മറന്നു്, ജ്ഞാനം ജ്ഞാനത്തിനുവേണ്ടിമാത്രം സമ്പാദിക്കാൻ തക്ക പരമപ്രേമവും എന്തു ബുദ്ധിമുട്ടുകളും നേരിടാൻ തക്ക ഉറച്ച ധൈര്യവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു.

വസ്ത്രമോ ഭക്ഷണമോ എന്തും വിട്ടുംവെച്ച് അദ്ദേ

ഹം രാത്രിവിളക്കിനു എണ്ണ വാങ്ങിയിരുന്നു. പലദിവസവും തുടച്ചയായി രാമൻ പട്ടിണി കിടന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടു താൻ യാതൊരു ക്ഷീണമോ ദുഃഖമോ മുഖത്തു പ്രകാശിപ്പിക്കപോലും ചെയ്തിരുന്നുമില്ല. താൻ പതിവുപോലെ പ്രശാന്തഗംഭീരനായി മുറയ്ക്കു കോളേജിൽ ഹാജരാകയും ക്രമപ്രകാരം പഠിക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു.

ഒരിക്കൽ രാമൻ തന്റെ സ്കോളർഷിപ്പുസംഖ്യ മുഴുവൻ ടെക്സ്റ്റ്റബുക്കുകൾ വാങ്ങാൻ ചെലവാക്കിക്കളഞ്ഞു.

മറ്റു ചെലവുകൾക്കു എന്താണു മാർഗ്ഗമെന്നു അപ്പോൾ ചിന്തിച്ചുമില്ല. അതുകൊണ്ടു ഓരോനേരവും മൂന്നു പൈകൊണ്ടു — അഥവാ ഒരുദിവസം ഒമ്പതുപൈകൊണ്ടു — കഴിച്ചുകൂട്ടാനുള്ള തുക മാത്രമെ ആ മാസത്തേയ്ക്കു ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ എന്നു രാമൻ ഗ്രഹിച്ചു. എന്താണു വേണ്ടതെന്നു ചിന്തിച്ചു ആദ്യം കുറെ പരിഭ്രമിച്ചുവെങ്കിലും, ഒരുനിമിഷത്തിൽ പരിഭ്രമം എല്ലാം നീങ്ങി. ഇതൊരു ദൈവപരീക്ഷയാണെന്നും ഭിക്ഷുക്കളെങ്കിലും ദിവസം രണ്ടും മൂന്നും പൈകൊണ്ടു ജീവിക്കുന്നുണ്ടെന്നും താൻ സ്വയം പറകയും, ഈ പരീക്ഷയിൽ തോല്ക്കരുതെന്നു ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്കയും ചെയ്തു. കാലത്തു രണ്ടുപൈ വിലയുള്ള ചപ്പാത്തിയും, വൈകിട്ടു ഒരുപൈയുള്ള ഭക്ഷണവുംകൊണ്ടുമാത്രം ജീവിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ താമസിയാതെ ഒരുദിവസം വൈകിട്ടു ഭക്ഷണവ്യാപാരി ദേഷ്യപ്പെട്ടു രാമനോടു പറഞ്ഞു: — "ഒരു ചപ്പാത്തിയോടുകൂടി നീ വിലകൊടുക്കാതെ കുറെ പരിപ്പുകൂടി തിന്നുന്നല്ലോ. ഇങ്ങനെയായാൽ എനിക്കു വളരെ നഷ്ടമാണു". അതിനാൽ ഒരുപൈ വിലയുള്ള ഇനിമേൽ നിനക്കു ചപ്പാത്തി തരാൻ എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ല." ഇതുകേട്ട മേലാൽ പണമുണ്ടാകുന്നതുവരെ ദിവസംതോറും ഒരേ ഭക്ഷണംകൊണ്ടു കഴിക്കാൻ രാമൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

വിദ്യാർത്ഥിസ്വഭാവം

ഇങ്ങനെ ഉരുക്കുപോലെ ഉറച്ച ഇച്ഛാശക്തിയോടെ ഒരു ധീരഭടനെപ്പോലെ, അദ്ദേഹം രാപകൽ ശാന്തമായി മുമ്പോട്ടു കടക്കുകയും, വിജ്ഞാനശാഖകളുടെ ഓരോഭാഗവും മുറപ്രകാരം പിടിച്ചടക്കുകയുംചെയ്തു. ക്ഷുല്പിപാസകൾ, ശീതോഷ്ണാവസ്ഥകൾ മുതലായതൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്ഞാനതൃഷ്ണയുടെ പ്രഭാവികാരത്തെ തടസ്സപ്പെടുത്താൻ പര്യാപ്തമായില്ല. അദ്ദേഹം ഒരു മാതൃകാവിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. പ്രാപഞ്ചികഫലങ്ങൾക്കു ലവലേശം മോഹംകൂടാതെ, പ്രതിദിനം തന്റെ ആത്മാവിനെ ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വർദ്ധമാനജ്ഞാനാഗ്നിയെ പ്രീണിപ്പിക്കാൻവേണ്ടിമാത്രം അദ്ദേഹം പഠിക്കാനാഗ്രഹിച്ചു. ഈ "ഹവനകുണ്ഡ"ത്തിലെ യാഗാഗ്നിയിൽ സമർപ്പിക്കുന്ന പരിപാവനഹവിസ്സുകളായിരുന്നു തന്റെ പ്രതിദിവസപാഠങ്ങൾ. ശൈശവംമുതൽ താൻ തന്റെ സ്വന്തം ക്ഷമാശാലിയായ ശില്പിയായിരുന്നു. രാമൻ സ്വയം അല്പാല്പമായി, ക്ഷണംക്ഷണമായി ദിവസംപ്രതി കെട്ടിപ്പടുത്തുണ്ടാക്കിയ പില്ക്കാലജീവിതത്തിന്റെ മുഴുപ്പ്രാസം അന്നേതന്നെ രാമൻ മനസ്സിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയിരുന്നുവെന്നു ഒരുപക്ഷേ പറയാം. എന്തെന്നാൽ ചെറുപ്പത്തിലേ അദ്ദേഹം ഒരു പ്രത്യേകോദ്ദേശത്തോടെ അത്ര ഗൗരവമായും ശാന്തമായും ബോധസഹിതനായും പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു ദിവ്യപ്രകൃതവും അനന്യസാമാന്യമായ ഒരു വിശുദ്ധനിരപരാധജീവിതക്രമവും കണ്ടിരുന്നു.

വസ്ത്രധാരണം

വിദ്യാർത്ഥിയെന്ന നിലയിൽ രാമൻ പൂർണ്ണദാരിദ്ര്യത്തിലാണു ജീവിച്ചതു്. വളരെ വിലകുറഞ്ഞതും നാട്ടിലെ

പരുപരുക്കൻ ഖദർതുണികൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചതും എല്ലാത്തിനുംക്രൂടി മൂന്നുറുപ്പിക വിലവരുന്നതുമായ ഒരു ഷർട്ടും, പഞ്ചാബി കാലുറകളും, ചെറിയൊരു തലക്കെട്ടും മാത്രമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസ്ത്രം. ബി. ഏ-ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചപ്പോഴും പോലും രാമൻ സദാ നാടൻചെരുപ്പുകൾമാത്രമേ ധരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. കോൺവക്കേഷനു പോകുന്നതിനു മുമ്പായ പ്രത്യേകതരം ബൂട്ട്സ് വേണമെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം വളരെ കുഴങ്ങി. ഒരിക്കൽ കഠിനമഴപാതംകൊണ്ടു തന്റെ കാലിലെ ചെരുപ്പു നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി. പിറെന്നാൾ കോളേജിൽ പോയപ്പോൾ പോയ ചെരിപ്പിനുപകരം ഒരു കിഴവിയുടെ പഴയ കീറിപ്പറിഞ്ഞ ചെരുപ്പിട്ടുംകൊണ്ടാണു പോയതു്. പിന്നീടു് ഒമ്പതേകാൽ അണമാത്രംകൊണ്ടു് ഒരു പുതുജോടി ചെരുപ്പു വാങ്ങിച്ചു.

ശരീരപ്രകൃതം

മാതൃകാഭ്രതമായ ആത്മൻസ്വരൂപംകലന്നു മൂടുവായ ഒരു മനോഹരമുഖമായിരുന്നു രാമന്റേതു്. നേത്രയുഗ്മത്തെ മൂടിയിരുന്ന മൂക്കുകണ്ണാടികളുടെമേൽ നിബിഡാഞ്ജിതമായി വളർന്നുതള്ളിനിന്നിരുന്ന പുരികങ്ങളും തന്റെ ആത്മാവിന്റെ ഗ്രഥനകളെയും പ്രേമത്തെയും പ്രസ്പഷ്ടമാക്കിയിരുന്നു. ഉന്നതബുദ്ധിവൈഭവം സൂചിപ്പിക്കുന്ന വലിയ പരന്ന, മുന്നോട്ടു തള്ളിനിന്ന നെറ്റിത്തടത്തോടു താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ അധരപുടങ്ങൾക്കു പുറവും ഏതാണ്ടു സ്ത്രീസഹജമായ മാർദ്ദവമുണ്ടായിരുന്നു. ഗൌരവത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ കീഴ്ചുണ്ടു് മേൽചുണ്ടിൽ അമത്തി ചെറിയ വൃത്താകാരമായ താടിയെ ചുറ്റിപ്പിടിക്കുമായിരുന്നു. ഇതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇച്ഛാശക്തിയെ ദ്യോതിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഒരു വിനീതബാലികയെപ്പോലെ ലജ്ജാപൂർണ്ണനായിരുന്നു. പ്രേമപ്രകാശത്തിൽ പണിയെ

ട്ടുത്തുകൊണ്ടു് ആ ചെറിയ, ക്ഷീണിച്ച, വെളുത്ത ശരീരത്തിൽക്കൂടി അദ്ദേഹം പ്രകൃത്യാ പരിശുദ്ധനായി തിളങ്ങി. എന്നിട്ടും വിനയമേറിയ ഈ എളിയ കാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ പുറത്തുപറയാൻപാടില്ലെന്നു ബ്രഹ്മശരീരം ചിന്തിക്കാൻ തക്ക വണ്ണം, പരിപാവനമായ ഉന്നതമോഹങ്ങളും, ഉൽകൃഷ്ടോദ്ദേശങ്ങളും നിറഞ്ഞ ഒരു പ്രത്യേകപുരുഷനെ ഒളിച്ചുവെച്ചിരുന്നു.

മഹത്തരപരീക്ഷകൾ

ബി. എ. ക്ലാസ്സു് പഠനചരിത്രത്തിലേക്കു നമുക്കു തിരിയെ വരാം. ഗോസായി രാമനുവിട്ടു വലിയ ദുർഘടയാതനകൾ നേരിടേണ്ടിവന്നു. അദ്ദേഹം ബി. എ. പരീക്ഷയ്ക്കു ചേന്നു ആണ്ടിൽ ഇംഗ്ലീഷുപേപ്പർപരീക്ഷയിൽ വളരെ കുഴപ്പമുണ്ടായി. അതിസമർത്ഥരായ പല വിദ്യാർത്ഥികളും തോല്ക്കുകയും, പരീക്ഷയ്ക്കയയ്ക്കാൻ പ്രിൻസിപ്പാൾ വളരെ മടിച്ചിരുന്ന ഒരു വിദ്യാർത്ഥി ഒന്നാമനായി പാസ്സാകുകയുംചെയ്തു. തോറ്റവരിൽ ഒന്നു പാവപ്പെട്ട രാമനായിരുന്നു. തനിക്കു് ഇംഗ്ലീഷിൽമാത്രം മൂന്നുമാർക്കു കുറവായിരുന്നുവെന്നു കാണപ്പെട്ടു. എന്നാൽ സർവകലാശാല മുഴുക്കെ അദ്ദേഹത്തിനാണു് എല്ലാ വിഷയത്തിലും കൂടി ഏറ്റവും അധികം മാർക്കു ലഭിച്ചിരുന്നതു്.

സർവകലാശാലയിൽ രൂപം ഭേദപ്പെടുത്തി

ഗോസായി രാമനു് ഫലപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും, വൃത്താന്തപത്രങ്ങളിലും മറ്റുമുണ്ടായ പ്രക്ഷോഭണത്തിന്റെയും വാദപ്രതിവാദകോലാഹലങ്ങളുടെയും ശക്തികൊണ്ടു് പഞ്ചാബ്സർവകലാശാല ഒരു പുതിയ രൂപം ഉണ്ടാക്കേണ്ടിവന്നു. അടുത്തയാണ്ടുമുതൽ അതു നടപ്പിലായി. അഞ്ചുമാർക്കുവരെയുള്ള കുറവുമൂലം തോല്ക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഉത്തരക്കടലാസ്സു് വീണ്ടും പരിശോധിക്കാൻ ഈ രൂപം വ്യവസ്ഥ

ചെയ്യ. തോൽവിമൂലം രാമനു പല സങ്കടവും സഹിക്കേണ്ടിവന്നു. ബി. ഏ-യ്ക്കു വീണ്ടും ഒരുകൊല്ലം പഠിക്കേണ്ടിവന്നതു് അതിൽ ഒന്നുമാത്രമായിരുന്നു. ഗണിതശാസ്ത്രത്തിൽ (Mathematics) ബി. ഏ-യോ, എം. ഏ യോ ജയിച്ച ഏറ്റവയസ്സിലധികം പ്രായമാകാത്ത ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയെ ഇംഗ്ലണ്ടിലയച്ചു പഠിപ്പിക്കാൻ അക്കൊല്ലംമുതൽ ഗവ്മെണ്ടു് ഒരു സ്കോളർഷിപ്പു് ഏർപ്പെടുത്തിയതു് രാമനു കിട്ടാമായിരുന്നു തോൽവിമൂലം രാമനിതു കിട്ടാൻ യോഗ്യതയില്ലാതെ പോയി.

ഈ ബി. ഏ പരീക്ഷാപരാജയംകൊണ്ടു് രാമനു ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സ്കോളർഷിപ്പും നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി. അദ്ദേഹത്തിനു് ഈ ഘട്ടം വളരെ കഠിനസങ്കടകാലമായിരുന്നു. ചുറ്റും തനി അന്ധകാരം നിറഞ്ഞുകാണപ്പെട്ടുവെങ്കിലും, തനിക്കു് ഈശ്വരനിലുള്ള വിശ്വാസമോ ധീരതയോ അണുപോലും കുറഞ്ഞിരുന്നില്ല.

പ്രതിജ്ഞയും ഈശ്വരാർപ്പണവും

ബി. ഏ-യ്ക്കു ജയിക്കാൻ പൂർവ്വാധികം കഷ്ടപ്രതിജ്ഞചെയ്തു പണിതുടങ്ങി. കണ്ണുനീരൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം സ്വയം ഈശ്വരനിൽ സമർപ്പിച്ചു. സുപ്രസിദ്ധമായ ഈ ശ്ലോകം തപ്തമായ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു:—

"ത്വമേവമാതാ ച പിതാ ത്വമേവ
ത്വമേവ ബന്ധുശ്ച സഖാ ത്വമേവ
ത്വമേവ വിദ്യാ ദ്രവിണം ത്വമേവ
ത്വമേവ സർവ്വം മമ ദേവദേവ!"

അപ്രതീക്ഷിതസഹായം

അടുത്തനാൾ അദ്ദേഹം ബി. ഏ ക്ലാസ്സിൽ വീണ്ടും ചേർന്നപ്പോൾ കോളേജിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു ഭക്ഷണം

കൊടുക്കുന്ന ജോലിക്കാരനായിരുന്ന എൽ. ജന്തുമാൽ എന്ന യാഥം വളരെ സഹാനുഭൂതിയോടുകൂടി രാമന്റെ അടുത്തു ചെന്നു് അന്നുമുതൽ ദിവസവും തന്റെ ഗൃഹത്തിൽചെന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കാമെന്നു അദ്ദേഹത്തോടു അപേക്ഷിച്ചു. സന്ദർഭാനുകൂലമായ ഈ അപേക്ഷയും ക്ഷണവും രാമൻ സ്വീകരിച്ചു. ഉദാരശീലനായ ഈ ഭക്ഷണവ്യാപാരി ശാപ്പാടുകൊടുത്തു രാമനെ സഹായിച്ചതിനുപുറമേ, അപ്പഴപ്പോഥം വസ്ത്രസഹായവും, വാടകകൂടാതെ താമസിക്കാൻ സ്ഥലവുംകൂടി കൊടുത്തു. കുറച്ചുകാലം രാമന്റെ ഉപാധ്യായനായിരുന്നു് പിന്നീടു് ഒരു അസിസ്റ്റന്റു് സർജ്ജൻഉദ്യോഗത്തിലിരുന്ന പി. രഘുനാഥമാൽ എന്നൊരു ബന്ധുവും അത്യാവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ ധനസഹായം ചെയ്തിരുന്നു. ഇത്രമാത്രമല്ലാ, രാമനുവേണ്ടി ആരോ തന്റെ പക്കൽ ഏല്പിച്ചതാണെന്നുപറഞ്ഞു് പ്രിൻസിപ്പാൽ രാമന്റെ അടുത്തുവന്നു് ഒരു രൂപാ കൊടുക്കുകയും ഉണ്ടായി. അതു മുഴുവൻ വാങ്ങുവാൻ രാമൻ മടിച്ചു പക്ഷേ കിലും കോളേജിലേയ്ക്കുടുക്കാൻ ഭയപ്പെടുകയോ, അഥവാ തന്റെ കോളജ്ഫീസു പക്ഷേ അത്യുദാരമായി കൊടുത്തുവന്നിരുന്ന മാത്തമാററിക്സ്പ്രഫസ്സർ മി: ഗിൽബേർട്ട്സ്മന കൊടുക്കുകയോ ചെയ്യണമെന്നു രാമൻ അപേക്ഷിച്ചു. എന്നാൽ പ്രിൻസിപ്പാൽ മറിച്ചു നിർബ്ബന്ധിച്ചതിനാൽ രാമനതു മുഴുവൻ സ്വീകരിക്കേണ്ടിവന്നു. ക്രമേണ, രാമൻ പ്രൈവററായി ചിലർക്കു ട്യൂഷൻ കൊടുത്തുവന്നു. ഈ ദുർഘടഘട്ടത്തിൽപോലും അദ്ദേഹം പലരെയും പ്രതിഫലംകൂടാതെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്തെന്നാൽ പഠിപ്പിക്കുന്നതു രാമനു വലിയൊരു വിനോദം ആയിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ പണിപ്പെട്ടു പഠിച്ചിട്ടും പരീക്ഷഫീസു നാം രൂപാ സർവകലാശാലയ്ക്കടക്കേണ്ട സമയമായപ്പോഥം വീണ്ടും കുഴപ്പമായി. സ്വയം സഹായിക്കുന്നവരെ ഈശ്വരൻ സഹായിക്കുമല്ലൊ. രാമൻ ഫീസിനെപ്പററിയും അതു

യ്ക്കാനുള്ള വിഷമത്തെപ്പറ്റിയും ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾതന്നെ മി: ഗിൽബേർട്ട്സൺ അദ്ദേഹത്തെ വിളിച്ച് ദൂരെ കൊണ്ടുപോയി ഒരു കടലാസുപൊതി കയ്യിൽ കൊടുത്തു. വീട്ടിൽചെന്ന അതു തുറന്നുനോക്കിയപ്പോൾ അതിൽ കൃത്യം മുപ്പതുരൂപാ ഉണ്ടായിരുന്നതുകണ്ട രാമൻ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. രാമന്റെ പരിശ്രമശീലവും, ബുദ്ധിശക്തിയും കണ്ട പ്രഫസ്സർ വളരെ തൃപ്തനായിരുന്നതിനാൽ ഇങ്ങിനെ സഹായിച്ചിരുന്നതാണ്.

ബി. ഏ. പരീക്ഷ

തന്റെ തിരഞ്ഞെടുപ്പുപരീക്ഷയിൽ രാമൻ, ആദ്യപദ്ധതിയിൽ, ആവശ്യമുണ്ടായിരുന്നതിൽ ന്യൂനം മാക്കിന്റെ ക്രൂരതലോടുക്രൂരി ഒന്നാമനായി ജയിച്ചു. മാത്തമാറ്റിക്സിൽ ഹോണർ-ൽ ഫർവ്വ മാർക്കു അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചു. ബി. ഏ. പരീക്ഷയ്ക്കു ഗണിതശാസ്ത്രത്തിൽ ചോദ്യക്കടലാസിൽ കൊടുത്തിരുന്ന പതിമ്മൂന്നു ചോദ്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒമ്പതെണ്ണം ചെയ്താൽ മതിയെന്ന നോട്ടു (N. B) ചെയ്തിരുന്നിരുന്നു രാമൻ ഉത്തരക്കടലാസിൽ പതിമ്മൂന്നു ചോദ്യങ്ങൾക്കും ഉത്തരം ശരിയായി എഴുതുകയും, അവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒമ്പതെണ്ണം പരിശോധിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു പരീക്ഷകനു മറുപടി നോട്ടുചെയ്കയും ചെയ്തിരുന്നു! രാമൻ അത്രയ്ക്കു ആത്മവിശ്വാസധീരനായിരുന്നു. എന്നാൽ അക്കൊല്ലം ചോദ്യങ്ങൾ ബഹുകഠിനവും, മറ്റു കുട്ടികളെല്ലാം മൂന്നോ നാലോ ചോദ്യങ്ങൾക്കുമാത്രം ഉത്തരം എഴുതിയിരുന്നതും ആയിരുന്നു.

ബി. ഏ. പരീക്ഷാഫലം

ഫവ്വൻസ-ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജയം സവിശേഷമായിരുന്നു. പഞ്ചാബ് യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ സ്ഥാനമാക്കു സമ്പാദിച്ച് ഒന്നാംഡിവിഷനിൽ ഒന്നാമനായി

അദ്ദേഹം ബി. എ. യ്ക്കു പാസ്സായി. ഒരു സ്വർണ്ണമെഡലും, ഒരു ഗൌണും പല ഇതരസമ്മാനങ്ങളും കിട്ടിയതിനുപുറമേ, രാമനു പ്രതിമാസം നൂറു രൂപാ വീതമുള്ള രണ്ടു സ്കോളർഷിപ്പുകളും സിദ്ധിച്ചു. ഇതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ഈശ്വരവിശ്വാസപൂർണ്ണതയുടെയും സുസ്ഥിരനിശ്ചയത്തിന്റെയും ഫലമായിരുന്നു.

എം. എ. പഠനം

മിഷ്യൻ കോളേജിൽ എം. എ. ക്ലാസ്സില്ലാതിരുന്നതിനാൽ രാമൻ ഗവൺമെൻറുകോളേജിൽ മാത്തമാററിക്സ്വിഷയത്തിൽ എം. എ-യ്ക്കു ചേർന്നു. അപ്പോൾ തനിക്കു പത്തൊൻപതരവയസ്സു പ്രായമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സഹവിദ്യാർത്ഥികളെ സാവ്വാദം പഠിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ സ്വന്തജോലിയിൽ അദ്ദേഹം എത്ര കായ്മയിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാലും, സഹപാഠികളിൽ ആരെങ്കിലും ഒരു ചോദ്യം ചോദിച്ചപ്പോൾ, ഉടനെ സ്വന്തംജോലി നിർത്തിവെച്ചുംവെച്ചു് പഠിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങുമായിരുന്നു. മുമ്പു താൻ പഠിച്ചിരുന്ന ഫോർമൻ ക്രിസ്ത്യൻകോളേജിൽ ഓണററി (ശമ്പളമില്ലാത്ത) മാത്തമാററിക്സ് പ്രഫസ്സറായിക്കൂടി ഇക്കാലത്തു്, എം. എ-യ്ക്കു പഠിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം കൂറെക്കാലം ജോലിനോക്കി. തന്റെ "ആത്മമാതാവ്" (Alma mater)ആയ കോളേജിനോടുള്ള കടപ്പാടു തീർക്കാനെന്നു കരുതി ഇങ്ങിനെ രണ്ടുവർഷം അദ്ദേഹം അവിടെ ജോലിചെയ്തു. ഒരേ വിഷയത്തിൽ കൂറഞ്ഞതു് അഞ്ചും ആറും പുസ്തകങ്ങളാണു താൻ പഠിക്കുമായിരുന്നു. തന്റെ ഗുരുക്കന്മാരുടെയെല്ലാം ഒരു ആരാധനാവിഗ്രഹംപോലെ രാമൻ കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും, അവരെല്ലാം രാമനോടു വളരെ വാത്സല്യപൂർവ്വം പെരുമാറുകയും ചെയ്തു. രാമൻ ബി. എ. ബിരുദം നേടിയപ്പോൾ സിവിൽ സർവീസിൽ ഒരു ഗവ

മെൻറ സ്കോളർഷിപ്പു കിട്ടാൻ തരമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു വാഗ്ദ്ധാരോ പ്രാസംഗികനോ ആയിരിക്കാൻ മാത്രമേ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ എന്ന കാരണത്താൽ അദ്ദേഹം സ്കോളർഷിപ്പിനു ശ്രമിച്ചില്ല.

പഠനകാലദിനചര്യ

ഫവ്നർ ഫെബ്രുവരി 18-ാം തീയതി ഭ്രാതൃവ്യനയച്ച ഒരു കത്തിൽ തൻെറ ദിനചര്യയെപ്പറ്റി രാമനിപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു:—

"ഞാനേകദേശം അഞ്ചുമണിക്കു കാലത്തു് ഉറക്കമെഴുനേല്ക്കുന്നു. ഏഴുമണിവരെ പഠിക്കുന്നു. പിന്നീടു് ബാഹ്യത്തിനു പോകും. കളി, വ്യായാമം മുതലായതു കഴിഞ്ഞാൽ വഴിക്കു വായിച്ചുംകൊണ്ടു പണ്ഡിത്ജിയുടെ അവിടെ പോകും. ഒരു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞു ഭക്ഷണം കഴിച്ചു് അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി വണ്ടിയിൽ കോളജിൽ പോകും. അവിടെനിന്നു തിരിയെ വന്നാൽ, വഴിക്കു പാൽ കുടിച്ചതിനുശേഷം, കുറച്ചു സമയം വീട്ടിൽ കഴിച്ചുംവെച്ചു രവിനദിതീരത്തു പോയി അതിൻെറ കരയ്ക്കുകൂടി അര മണിക്കൂർ നടക്കുന്നു. തിരിയെ വന്നു നഗരത്തിലെ ഉദ്യാനങ്ങളിൽകൂടി പുറത്തിനടന്നു് വീട്ടിലെത്തി തിരെ ഇരുട്ടാകുംവരെ കെട്ടിടത്തിൻെറ മട്ടുപ്പാവിൽ ഉലാത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കും. എന്നാൽ ഈ സമയമെല്ലാം പുസ്തകമൊന്നും വായിക്കാതെ ഞാനവിടെയും ഇവിടെയും നടക്കുകയല്ലെന്നു അവിടുന്നു് ഓർമ്മിക്കണം. സന്ധ്യയ്ക്കുമേൽ വ്യായാമം ചെയ്തുംവെച്ചു് ഏഴു് മണിവരെ വായനയായി പിന്നീടു് അത്താഴം കഴിക്കയും തദനന്തരം പ്രേമൻ എന്ന വിദ്യാർത്ഥിയെ പഠിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. തിരിയെ വന്നാൽ വീണ്ടും വ്യായാമം കഴിച്ചു് രാത്രി പത്തരവരെ പഠിക്കയും പിന്നീടു് ഉറങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ ആത്മാശയം

ആരോഗ്യാവസ്ഥയിൽ ഇരുന്നാലേ നമുക്കുല്ലാസവും ഉത്സാഹവും തോന്നുകയുള്ളൂ എന്നും, ബുദ്ധി കേന്ദ്രീകരിക്കാനും, നിശിതമാക്കാനും സാധിക്കയുള്ളുവെന്നും, നമ്മുടെ ഓർമ്മശക്തി ജാഗ്രത്തും ഉത്തേജിതവും ആയിട്ടിരിക്കയുള്ളുവെന്നും, പരിശുദ്ധഹൃദയത്തോടുകൂടി ഈശ്വരപ്രാർത്ഥന ചെയ്യാൻ സന്ദർഭം കിട്ടുകയുള്ളുവെന്നും ആണു് എന്റെ അനുഭവം. ഞാനേകനെങ്കിലും വളരെ കുറച്ചു ഭക്ഷിക്കയും, ഭക്ഷിക്കുന്നതു് ശരിയായി ദഹിക്കാൻ അനുവദിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഞാനിക്കാര്യത്തിൽ അതിവിശ്വാസിയാണു്."

ഭക്ഷണവും വ്യായാമവും

ബി. എ. ക്ലാസ്സുവരെയുള്ള രാമതീർത്ഥൻ വളരെ പഠനശീലക്കാരനായിരുന്നതിനാൽ വിദ്യാർത്ഥിജീവിതകാലമെല്ലാം അദ്ദേഹം വളരെ ശോഷിച്ചു്, ക്ഷീണിച്ചു്, അനാരോഗ്യവാനായി കാണപ്പെട്ടു. പലപ്പോഴും പനി, തലവേദന, മലബന്ധം മുതലായ രോഗങ്ങൾമൂലം അദ്ദേഹം വളരെ ക്ലേശിച്ചിരുന്നു. ചില കത്തുകളിൽ ഗുരുവിനെ ഈ വിവരം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ പിന്നീടു് തുറന്ന വായുവിൽ പ്രകാശമുള്ള സ്ഥലത്തു് വ്യായാമം ചെയ്യുന്നതിന്റെ വിലയും, ഗുണവും, പോഷകാഹാരം കഴിച്ചു ശരിയായി ദഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യകതയും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ഫുവർ-ൽ രണ്ടും ഏഴും ക്ലാസ്സു് പഠിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹം പരിശുദ്ധമായ പാൽ കുടിക്കുന്നതിൽ ആഹ്ലാദിച്ചു. ചിലപ്പോഴൊക്കെ തനിപ്പാൽകൊണ്ടു മാത്രം അദ്ദേഹം കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും പലപ്പോഴും നാലു മൈൽ വരെ നീണ്ട ദിർഘസവാരി ചെയ്കയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിനാൽ രാമൻ ബലിഷ്ഠശരീരനും, ആരോഗിയും, ഘനം കുറഞ്ഞ സ്ഫുടമായ മസ്തിഷ്കത്തോടുകൂടിയവനും ആയിത്തീർന്നു. പുതിയ പ്രാകൃതമായ പല വ്യായാമമുറകളും

അദ്ദേഹം ശീലിക്കയും അവയെല്ലാം ഉലോം ഫലപ്രദമാ ണെന്നു കാണുകയും ചെയ്തു. അതിലൊന്നു ഒരു കട്ടിൽ എടുത്തു പൊക്കുകയും താഴ്ത്തുകയും ചെയ്യുന്നതായിരുന്നു. ഇതദ്ദേഹം ദിവസംപ്രതി ഏതാനും നേരം തുടച്ചയായി ചെയ്യുമായിരുന്നു. കോളേജു വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ഏറ്റവും ദൃഢഗാത്രന്മാർപോലും ഈ വ്യായാമമുറ ഏറെ പ്രാവശ്യമേ ചെയ്യാൻ ശക്തരായിരുന്നുള്ളൂ. അത്യുഷ്ണവേനലിലും അതിവർഷം നിറഞ്ഞ മഴക്കാലവുംപോലും രാമൻ കട ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതേ ഇല്ല.

എം. എ. പരീക്ഷാഫലം

ഫൈനൽ-ൽ മാത്തമാററിക്സ് പരീക്ഷ പ്രത്യേകമായും ബുദ്ധിമുട്ടായിരുന്നു. ഇൻഡ്യയിലെ ഒരു സർവ്വകലാ ശാലയിലും എം. എ. യ്ക്ക് ഇത്ര കഠിനമായി അതേവരെ ചോദ്യക്കടലാസുണ്ടാക്കിയിട്ടില്ലെന്നു രാമൻതന്നെ പറ ഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്നിട്ടും, അദ്ദേഹം ആ പരീക്ഷയിൽ വളരെ ഉന്നതശതമാനം മാർക്ക് സമ്പാദിച്ചു് എം. എ. ഡിഗ്രി സമ്പാദിച്ചു. രാമനപ്പോൾ ഏറെ വയസ്സു് പ്രായമാ യിരുന്നു.

"ലാഹൂർ ഗവർമ്മെൻറുകോളേജിലെ അക്കാലത്തെ പ്രിൻസിപ്പാൾ ആയിരുന്ന മിസ്റ്റർ ഡബ്ല്യൂ. ബെൽ രാമന്റെ അനിതരസാധാരണമായ സാമർത്ഥ്യം വളരെ വിലമതിക്കയും, സംസ്ഥാന സിവിൽസർവീസിൽ (P. C. S.) ചേരാനുള്ള മത്സരപ്പരീക്ഷയ്ക്കു രാമൻ പങ്കെടുക്കണമെന്നു അനുഗ്രഹിക്കയും ചെയ്തു. എന്നാൽ അപരിമിതമായ പ്രയത്നംചെയ്തു താൻ സമ്പാദിച്ച മാത്തമാററിക്സ് ജ്ഞാനം കുട്ടികൾക്കു വിതരണം ചെയ്യാനായിരുന്നു രാമന്റെ സ്വന്തം അനുഗ്രഹം. സർക്കാരിന്റെ സ്കോളർഷിപ്പ് വാങ്ങിച്ചു് Blue Ribbon ലഭിക്കാൻ കേംബ്രിഡ്ജ്വരെ

SWAMI RAMA
in Indian University Gown.

പോകാൻ ഈയിടയ്ക്കു രാമൻ ആലോചിച്ചു. എന്തെന്നാൽ ഇക്കൊല്ലം അതു രാമന്റെ മുറയും അവകാശവും ആയിരുന്നു. പക്ഷേ വേറൊരു മാർഗ്ഗത്തിൽ രാമൻ അതിനേക്കാൾ അധികം ഉൽക്കൃഷ്ടനിലയിൽ എത്തണമെന്നു നിയതി വിധിച്ചിരുന്നതിനാൽ വെറും ഒരു സീനിയർ റാംഗ്ലർ (Senior Wrangler) ആകാൻ രാമൻ പോയില്ല. സ്കോളർഷിപ്പ് ഒരു യുവമുസൽമാനു് കൊടുക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.''

സർവീസും പൊതുപ്രവൃത്തികളും

ഫൈനൽ-ൽ എം. എ. ബിരുദം നേടിയതിനുശേഷം കുറേക്കാലം എഫ്. എ., ബീ. എ. എന്നീ ക്ലാസ്സുകളിലെ ഗണിതശാസ്ത്രവിഷയം പഠിപ്പിക്കുന്ന പ്രൈവറ്റുക്ലാസ്സുകൾ (ട്യൂട്ടോറിയൽ ക്ലാസ്സുകൾ) രാമൻ ആരംഭിച്ചു. വിദ്യാർത്ഥികൾ മാസംതോറും യഥാക്രമം പത്തും പതിനഞ്ചും രൂപാവീതം ഫീസുകൊടുക്കണമെന്നു് വ്യവസ്ഥചെയ്തു. ഈ വിദ്യാർത്ഥികളെ ക്രമാതെ ഒന്നരണ്ടു കോളേജുപ്രഫസറന്മാരും അദ്ദേഹത്തിന്റെയടുക്കൽ പഠിക്കാൻ ചെന്നിരുന്നു. ഇതെല്ലാം അമിതജോലിയായിരുന്നതിനാൽ രാമൻ ആരോഗ്യഹീനനായി. തന്മൂലം ഗുജറാൻവാലായിലെ മുരളീവാലാഗ്രാമത്തിൽ സ്വന്തം വീട്ടിലേക്കു് രാമനു് പോരേണ്ടിവന്നു. കുറേമാസംകൊണ്ടു് ആരോഗ്യം വീണ്ടെടുത്തതിനുശേഷം അദ്ദേഹം തിരികെ ലാഹ്വറിൽ വരുകയും, സനാതനധർമ്മസഭയിലെ വിദ്യാഭ്യാസക്കമ്മിറ്റിയിൽ ആദ്യം ഒരു മെമ്പറായും, പിന്നിട് അതിന്റെ സെക്രട്ടറിയായും പണിയെടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിനിടയിൽ ലാഹ്വറിലെ വൈദികകോളേജിൽ ഡ്രോയിംഗ്കലാപരിശീലനം ചെയ്യാൻ കുറേനാൾ വിനിയോഗിക്കയും ചെയ്തു.

സിയാൽകോട്ട്

ഫ്രവ്ൻ൭-ന്റെ അന്ത്യത്തിൽ സിയാൽകോട്ട് അമേരിക്കൻ മിഷ്യൻഹൈസ്കൂളിൽ പ്രതിമാസം വ്യം-രൂപാ ശമ്പളത്തിൽ അദ്ദേഹം രണ്ടാം അസിസ്റ്റൻറായിത്തീർന്നു. പത്തുലക്ഷക്കണക്കുകൾവരെയുള്ള സംഖ്യകളെ മനക്കണക്കായി ഗുണനം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന വാല്യരെന്നു കുറച്ചു ദിവസംകൊണ്ടു കുട്ടികൾ അദ്ദേഹത്തെ പ്രകീർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങി. ദൂരസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു കുട്ടികൾ ഈ സ്കൂളിലേക്കു പ്രവഹിക്കാനാരംഭിച്ചു; കുട്ടികളോടു വളരെ സൗഹാർദ്ദപൂർവം രാമൻ പെരുമാറുകയും അവർ ചോദിച്ചതെല്ലാം തിരക്കിടാതെ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. രാമന്റെപേരിലുണ്ടായിരുന്ന കണക്കുപുസ്തകത്തിലെഴുതിയും വെച്ചു് ഏതൊരുവിദ്യാർത്ഥിക്കും യഥേഷ്ടം കടയിൽനിന്നു പാൽ വാങ്ങിക്കുടിക്കാൻ അനുവാദം കൊടുത്തിരുന്നു. ഇങ്ങനെ തന്റെ ശമ്പളം മുഴുവനും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി ചെലവാക്കുകയും ദയ, സഹാനുഭൂതി, വിശ്വാസ്യത മുതലായ ഗുണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ഒരു ലഘുജീവിതക്രമം കുട്ടികളുടെ ഇടയിൽ നയിക്കയും ചെയ്ത ലാഹ്വറിലെപ്പോലെ രാമനിവിടെയും പ്രാദേശികസനാതനധർമ്മസഭയിൽ പങ്കെടുക്കയും ആ സഭയിലുംമറ്റും തന്റെ പ്രബോധനപ്രദമായ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്കയുംചെയ്തു.

ഫ്രവ്ൻന്യ.ൽ സിയാൽകോടിൽ മിഷ്യൻ ബോർഡിംഗ്ഹൌസിന്റെ സൂപ്രണ്ടായിക്കൂടി അദ്ദേഹം നിയമിതനായി. എന്നാൽ ഒന്നോ രണ്ടോ മാസത്തിനുശേഷം ലാഹ്വറിലെ ഫോർമൻ ക്രിസ്ത്യൻകോളേജിൽ മാത്തമാററിക്സ് പ്രഫസ്സർഉദ്യോഗം അദ്ദേഹത്തിനു് അക്കൊല്ലം സിദ്ധിച്ചു.

ലാഹ്വർ.

സല്പകാലം ലാഹ്വർ ഓറിയൻറൽ കോളേജിൽ രാമൻ റീഡറായി ജോലിചെയ്തു. പ്രഫസ്സർ എന്ന നില

യിൽ താൻ സമ്പാദിച്ച ശമ്പളം ഏതാണ്ടു് മുഴുവനും തന്നെ യോഗ്യതയുള്ള ജനങ്ങൾക്കു് ഉടനെ വീതിച്ചുകൊടുക്കയും, മാസംപ്രതി തന്റെ അത്യാവശ്യങ്ങൾക്കായി വളരെ തുച്ഛവും അപര്യാപ്തവും ആയ സംഖ്യമാത്രം ശേഷിപ്പിക്കയും ആയിരുന്നു തന്റെ പതിവു്. രാമൻ തന്റെ സ്വന്തശരീരത്തെയോ, ശരീരസുഖങ്ങളെയോ, സ്വത്തിനേയോ, വസ്ത്രാഭരണത്തെയോ മറ്റു് ഭൌതികാവശ്യങ്ങളെയോകുറിച്ചു് ലവലേശം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ആഭ്യന്തരമായി യഥാർത്ഥമാനസികത്യാഗ (വൈരാഗ്യ)ത്തിന്റെ രൂപവും നിറവും രാമൻ അനുക്രമം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുത്തിവന്നു.

കൃഷ്ണഭക്തി.

അദ്ദേഹത്തിനു് ശ്രീമൽ ഭഗവൽഗീതയോടു് നിബിഡമായ ഭക്തി തോന്നിയിരുന്നു. അതു് അടിയ്ക്കടി വായിച്ചുരുക്കഴിച്ചു് അതിലെ അഗാധതത്വങ്ങൾ സമ്പൂർണ്ണം ഉറപ്പാക്കൊണ്ടു് ഗീതയുമായി അദ്ദേഹം സാത്മ്യംപ്രാപിച്ചിരുന്നു. രാമന്റെ ശ്രീകൃഷ്ണഭക്തി വളരെ വികാരനിർഭരമായി വളർന്നുവളർന്നു് പലപ്പോഴും രാത്രികാലങ്ങളിൽ അനന്യസ്മൃതം വിയോഗപീഡയാൽ അദ്ദേഹം കരഞ്ഞു് പ്രഭാതകാലമാകുമ്പോഴേക്കു് മെത്തമുഴുവൻ കണ്ണീർകൊണ്ടു് നനയ്ക്കാറുണ്ടായിരുന്നു രാമൻ രവിനദിതീരത്തിൽ പോയിരുന്നു് ധ്യാനമഗ്നനായി രാത്രി വളരെച്ചെല്ലുന്നതുവരെ തനിച്ചിരുന്നു പോകാറുണ്ടു്. അവധിദിവസങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം തുടരെത്തുടരെ പ്രിയപ്പെട്ട കൃഷ്ണധ്യാനത്തിൽ മുഴുകിയിരുന്നുപോകയും, സനാതനധർമ്മസഭയിൽ ഭക്തിയേയും, കൃഷ്ണനേയുംപറ്റി പ്രസംഗിച്ചപ്പോൾ ഓരോ വാക്കും കണ്ണുനീർകൊണ്ടു് നനയ്ക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ആത്മീയാഭിവൃദ്ധിയുടെ ഈ പതനത്തിൽ അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും മേഘവർണ്ണനായ ശ്രീകൃഷ്ണൻ, ചുണ്ടത്തു് ഒരു മുളകൊണ്ടുള്ള ഓടക്കു

ഴലുംവെച്ച്', ഒരു സർപ്പത്തിന്റെ തലയിൽ ഗുത്തംചെയ്യുംകൊണ്ട്', അഭിമുഖം കണ്ടിട്ടുള്ളതായി പറയപ്പെട്ടുന്നു. രാമനപ്പോൾ കണ്ണുംതുറന്നു' ബോധഹീനനായി കാണപ്പെട്ടിരുന്നതായും ദൃക്സാക്ഷികൾ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്'.

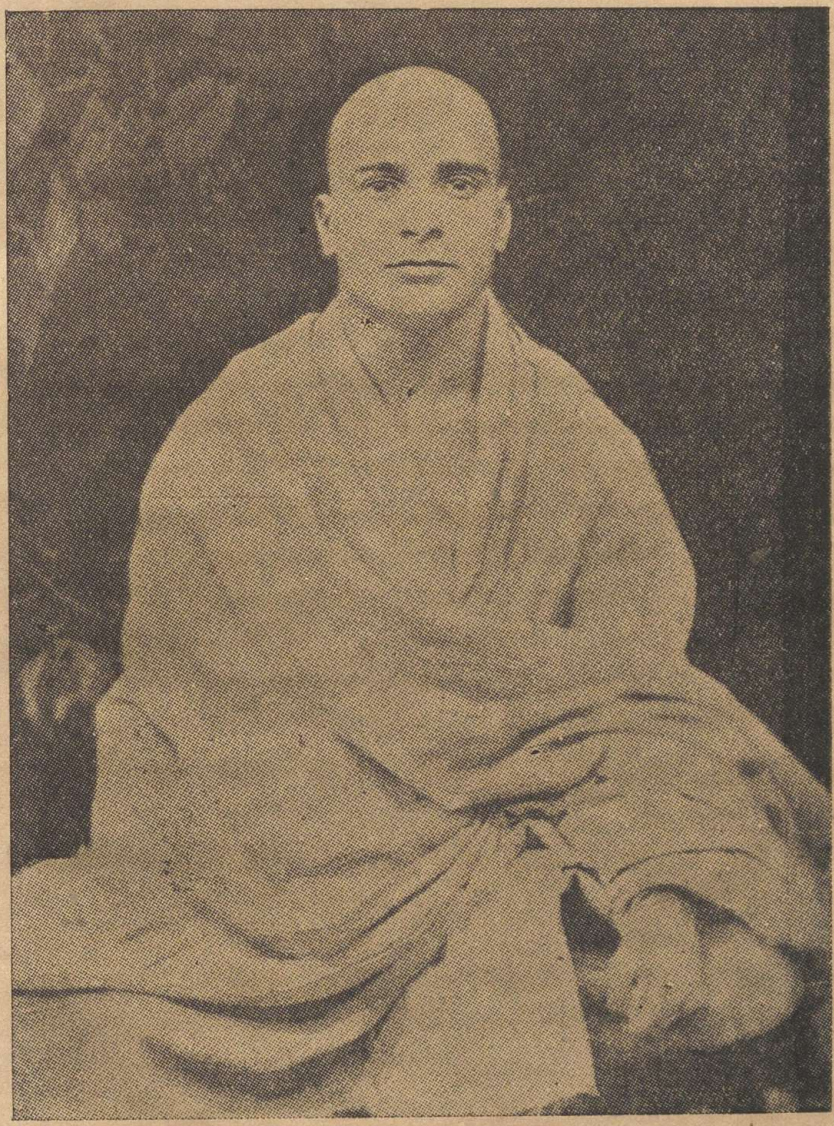
ജഗൽഗുരുവിനെ സ്വീകരിച്ചതും വേദാന്തവും.

ഇക്കാലത്തു കത്തിയവാറിലെ ദ്വാരകാശാരദാമഠത്തിലെ ശ്രീ ശങ്കരാചാര്യരായിരുന്ന നിത്യാന്തശ്രദ്ധ ശ്രീ രാജരാജേശ്വരതീർത്ഥസ്വാമികൾ അവർകൾ ലാഹുറിൽ വരാനിടയായി. അദ്ദേഹം ഉപനിഷത്തുകളിലും വേദാന്തത്തിലും വളരെ സമർത്ഥപണ്ഡിതനായിരുന്നു. അതുപോലെ സംസ്കൃതഭാഷയിലും ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ഒരു പ്രാമാണികനും നിസ്തുലജ്ഞാനവൃദ്ധനും ആയിരുന്നു.

സനാതനധർമ്മസഭയ്ക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിക്കാനും സൽക്കരിക്കാനും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഗ്രഹപൂർണ്ണമായ സംസർഗ്ഗം സമ്പാദിക്കാനും രാമനപ്പോൾ സന്ദർഭവും ഭാഗ്യവും ഉണ്ടായി.

തീർത്ഥരാമന്റെ ശ്രീകൃഷ്ണഭക്തി ഇവിടെ രൂപാന്തരം പ്രാപിച്ചു' മാർഗ്ഗാന്തരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയും, വേദാന്തശാസനങ്ങൾ അനുസരിച്ചുള്ള ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരാന്വേഷണത്തിനു തുല്യശക്തമായ ഒരാവേശംകൊണ്ടു ആ മാർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടു കഠിനപ്രയത്നം ചെയ്കയും ചെയ്തു.

രാമനിപ്പോൾ ഉപനിഷത്തുക്കൾ, വേദാന്തസൂത്രം, ഇതരവേദാന്തഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇവ സസൂക്ഷ്മശ്രദ്ധം പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. മധ്യവേനൽ ഒഴിവുകാലത്തു' ഹരിദ്വാരത്തിലും ഹൃഷീകേശത്തിലും പോയി ആധ്യാത്മികാഭ്യാസങ്ങൾ ചെയ്തും, ബ്രഹ്മധ്യാനത്തിൽ മുഴുകിയും സമയവ്യയംചെയ്യണമെന്നു അദ്ദേഹം ദൃഢനിശ്ചയംചെയ്തു. അതിനാൽ

SWAMI RAMA
on return from the glaciers of the Himalayan solitudes,
January, 1902.

ക്രിസ്തുവർഷം 1-ാമാണ്ട് ഒക്ടോബർ മാസത്തിൽ ഹരിദ്വാരത്തിൽ ഗംഗാനദീതീരത്തു രാമനൊരു വീടു്, വാടകയ്ക്കെടുത്തു് അവിടെ പാർത്തുകൊണ്ടു് ഏകാന്തതയിൽ ഗഹനധ്യാനത്തിന്റെ പൂർണ്ണാനന്ദം അനുഭവിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു. വേദാന്തതത്ത്വങ്ങളെ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ സാക്ഷാൽക്കരിക്കാൻ പ്രയത്നം തുടങ്ങി.

മാനസികസന്ന്യാസം

ഇങ്ങിനെ ഇടവിടാതെ നടത്തിയ അഭ്യാസംകൊണ്ടു് രാമന്റെ ആധ്യാത്മികാനുഭൂതി ഉത്തരോത്തരം വളർന്നു. ക്രിസ്തുവർഷം ഒക്ടോബർ മാസം ദീപാവലിദിവസം അദ്ദേഹം സ്വയം പൂർണ്ണമായി ആത്മാർപ്പണം ചെയ്കയും, സകലതും സന്ന്യസിക്കയും ചെയ്തു. "രാമൻ ദീപാവലിദിവസം തന്റെ ശരീരം യഥാർത്ഥചൈതന്യത്തിനു പണയംവെച്ചു കളിച്ചു കഴിഞ്ഞു" എന്നു് അദ്ദേഹം അച്ഛനു് എഴുതി അയച്ചു.

ഇതിനുശേഷം രാമൻ സദാ ആത്മാവിനെ അഥവാ യഥാർത്ഥവസ്തുവിനെ ധ്യാനിച്ചു് അതിൽ മഗ്നനായിത്തന്നെ രാപകൽ തിരിച്ചറിയാതെ ഒരേ പരമസാക്ഷാൽക്കാരം അഥവാ പൂർണ്ണസത്യാന്വേഷണം മാത്രമല്ലാതെ പിന്നെവേറൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല.

സഭ

ആസമയം ക്രിസ്തുവർഷം ഫെബ്രുവരിയിൽ അന്യരുമായിട്ടിടകലർന്നു ദിവ്യാനന്ദാമൃതം ആസ്വദിക്കാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹം തന്റെ സ്ഥലത്തു "അദ്വൈതാമൃതവർഷിണി സഭ" എന്നൊരു സ്ഥാപനം രൂപീകരിച്ചു. അതിൽ അധികവും സന്ന്യാസിമാരും മഹാത്മാക്കളും ആയിരുന്ന ഭാഗ്യശാലികൾ.

ഈ സഭ വാരംതോറും ഒരിക്കൽ യോഗംകൂടിയിരുന്നു. യോഗങ്ങളിൽ ആത്മാർത്ഥവും സോത്സാഹവുമായ ആലോ

ചനയ്ക്കു ശേഷം വേദാന്തപരമായി പ്രാപിച്ച തീരുമാനങ്ങളെ അംഗങ്ങൾ ഒരു വാരക്കാലം ഏകാന്തമായി പരീക്ഷിച്ചഭ്യസിക്കണമെന്നും, അനുഭവങ്ങളെ അടുത്തയോഗത്തിൽ രാമനെധരിപ്പിച്ച് ക്രൂതൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കണമെന്നും വ്യവസ്ഥചെയ്തിരുന്നു. ഇപ്രകാരം യഥാർത്ഥ പരമാനന്ദത്തിൽ രാമൻ അധികമധികം പ്രമഗ്നനായി ഭവിച്ചു. തന്റെ മനോനിയന്ത്രണശക്തിയെയും അന്തഃശാന്തിയേയും ഇളക്കാൻ യാതൊന്നിനും കഴിവുണ്ടായില്ല.

ആദ്യലേഖനം

പുറമേ നോക്കുന്നവർക്ക് രാമൻ ചിലപ്പോൾ വളരെ പ്രയത്നശാലിയായി തോന്നിയിരുന്നാലും ആഭ്യന്തരമായി അദ്ദേഹം സനാതനസമാധാനപദം ആസ്വദിച്ചിരുന്നു. ഇക്കാലത്തുതന്നെയാണ് ഫ്രവ്വൻവ്വ-ൽ വിദ്യാർത്ഥിമണ്ഡലത്തിന്റെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി രാമൻ മാത്തമാറ്റിക്സ്പഠനത്തെപ്പറ്റി ഒരു പ്രസംഗംചെയ്യുകയും അതു പിന്നീടൊരു ലഘുലേഖാരൂപത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കയും ചെയ്തത്. അതാണ് "ഗണിതശാസ്ത്രത്തിൽ എങ്ങിനെ സാമർത്ഥ്യം നേടാം?" എന്ന പുസ്തകം. ഇതദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ ഇംഗ്ലീഷുപ്രസംഗവും ഇംഗ്ലീഷുപുസ്തകവും ആണ്. പിന്നീടു പലഭാഷകളിലും ലേഖനമെഴുതാറുണ്ടായിരുന്നു.

വിപുലമായ പഠനം

രാമന്റെ തീക്ഷ്ണമായ പഠനാർത്തികൊണ്ടു മതതത്വജ്ഞാനവിഷയകമായ പാശ്ചാത്യഗ്രന്ഥസമുച്ചയത്തിന്റെ ഒരു മുഴുലൈബ്രറിതന്നെ കുറച്ചുസമയംകൊണ്ടു അദ്ദേഹം പഠിച്ചുതീർത്തു. ഉപനിഷത്തുകളിലെ മഹർഷിമാർ—പതഞ്ജലി, ജൈമിനി, കണാദൻ, കപിലൻ, ഗൗ

തമൻ, വ്യാസൻ, കൃഷ്ണൻ, ശങ്കരൻ എന്നിവരുടെ കൃതികളും ഹാഫിസ്, അട്ടർ, ഷാംസ്റ്റബ്രിസ്, മൗലാനാരും, കാണ്ട്, ഷോപ്പ്നോർ, ഫിഷ്ട്, ഹെഗൽ, ഗേഥേ, കാർലൈൽ എന്നിവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളും, തുളസിദാസൻ, സൂരദാസൻ, കബീർ, തുകാരാമൻ, നാനാക് എന്നിഗ്രന്ഥകർത്താക്കളും നിസ്സംക്കമായി അദ്ദേഹത്തിനെ വളരെ പ്രചോദിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇവയെല്ലാം ഒരുപോലെ കരതലാമലകതുല്യം അദ്ദേഹത്തിനു കരസ്ഥമായിരുന്നു. പേർഷ്യൻ, ഇംഗ്ലീഷ്, ഉർദു, ഹിന്ദി, സംസ്കൃതം എന്നി ഭാഷകളിലെ സാഹിത്യങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിനു ഒരുപോലെ പരിചിതങ്ങളായിരുന്നു. വേദങ്ങളും നാലും രാമൻ ഫർഗ്യൂസൻ-ൽ പഠിച്ചു. ഓരോ മന്ത്രത്തിന്റെയും ആചാര്യനായും പ്രാമാണികനായും താൻ ഭവിച്ചു. ഒരു ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്റെ സൂക്ഷ്മവും സ്പഷ്ടിതരഹിതവുമായ രീതിയിൽ അദ്ദേഹം ഓരോ വാക്കും അർത്ഥഗ്രഥിച്ചിരുന്നു സാഹിത്യത്തിന്റെ നായകൻ മാത്രമല്ല, സയൻസിന്റെയും ഗണിതശാസ്ത്രത്തിന്റെയും നല്ലൊരു പണ്ഡിതനായിരുന്നു രാമൻ. അദ്ദേഹം സയൻസിനെ സ്നേഹിക്കയും കെമിസ്ട്രി, സസ്യശാസ്ത്രം ഇവയിൽ കടന്നു അഭ്യസംചെയ്കയും ചെയ്തിരുന്നു. സയൻസിന്റെ തത്വജ്ഞാനത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സവിശേഷജ്ഞാനം "പരിണാമവാദം" (Evolution Theory) സംബന്ധിച്ചായിരുന്നു. സ്പെനോസാ, സ്പെൻസർ, ഡാർവിൻ, ഹേക്കൽ, ററിൻഡൽ, ഹക്സ്ലി, പ്രൊഫസർ ജെയിംസ് എന്നിവരുടെ സത്യസന്ധതയും ശാസ്ത്രീയചാരിത്ര്യവും അദ്ദേഹം ആസ്വദിച്ചു. ഇങ്ങനെ രാമൻ സ്വയം പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ ഒരു അത്ഭുതരൂപം ആവഹിച്ചു തന്റെ മുപ്പത്തിമൂന്നുവർഷജീവിതകാലത്തിലെ ഓരോ ക്ഷണനേരവും രാമൻ അതിഭംഗിയായി വിനിയോഗിച്ചു എന്നു തോന്നുന്നു അവസാനനിമിഷംവരെ അദ്ദേഹം കഠിനവേല ചെയ്തിരുന്നു.

അമേരിക്കയിൽ ആയിരുന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹം രണ്ടു വർഷംകൊണ്ടു പ്രയത്നമേറിയ പബ്ലിക്ക് പ്രഭാഷണങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും അവയ്ക്കിടയിൽ അമേരിക്കൻസാഹിത്യത്തിന്റെ മിക്ക ഭാഗവും വായിക്കയും വാൾട്ട് വിറ്റ്മാൻ, തോറൊ എന്നിവരുടെ സ്വതന്ത്രപദ്യങ്ങളിൽ പ്രത്യേക ആഹ്ലാദം ആസ്വദിക്കയും ചെയ്തു.

സ്വഭാവവും വ്യക്തിപ്രത്യേകതയും

"ലോകത്തിലെ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ, ദിർഘദർശികൾ, കവികൾ, ഗൂഢമതസ്ഥർ (Mystics) മുതലായവരെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ചർച്ചചെയ്തിരുന്നപ്പോൾ താനൊരു ആശ്ചര്യകരമായ മനോഭാവം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. പാണ്ഡിത്യപ്രകടനമോഹം തീരെ കണ്ടിരുന്നില്ല. നടിക്കപ്പെട്ട അഹങ്കാരത്തിന്റെ നിഴലോ തന്റെ സ്വന്തരീതിയിൽ നിഷ്പക്ഷമായി ഗുണദോഷനിരൂപണം ചെയ്തിരുന്നപ്പോൾ കപടമായ യാതൊന്നുമോ തന്നിൽ സ്ഫുരിച്ചിരുന്നില്ല. രാമൻ സ്വയം അത്യുന്നതനിലയിലുള്ള ഒരു പണ്ഡിതനും സയൻസുകാരനും ആദ്ധ്യാത്മികവാദിയും ഒന്നിച്ചു രൂപമെടുത്ത ഒരു ഉൽകൃഷ്ട മഹാനായിരുന്നു. ബുദ്ധിപരമായ സംസ്കാരവിശേഷത്തോടുകൂടി ഒരേസമയംതന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ അദ്ധ്യാത്മപരിണാമഗതിയെയും വളരെ ഉച്ചത്തിൽ ഉയർത്തിനിർത്തിയിരുന്നു. ജനനിബിഡമായ ലാഹ്വർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മവികാസത്തിനനുരൂപമായി ഭവിച്ചില്ല. സമയം കിട്ടിയപ്പോഴെല്ലാം താൻ ഹിമാലയപർവ്വതങ്ങളിലും വനാന്തരങ്ങളിലുംപോയി ഉപനിഷൽസിദ്ധാന്തങ്ങളെയും പുരാതന ആര്യൻബ്രഹ്മവിദ്യാരഹസ്യങ്ങളെയും ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമായിരുന്നു"

ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരം

"ഫവ്വൻവ്വ-ൽ ഹൃഷീകേശത്തിനുസമീപം ബ്രഹ്മപുരീവനങ്ങളിൽവെച്ചാണു് രാമൻ തന്റെ ലക്ഷ്യം പ്രാപിച്ചതു്, ആത്മാവിനെ, യഥാർത്ഥചൈതന്യത്തെ സംസിദ്ധമാക്കിയതു്. അദ്ദേഹം അവിടെ ഏകനായിപ്പോയി. കുറെ ഉപനിഷത്തുകൾ മാത്രമല്ലാതെ വേറൊന്നും കൊണ്ടുപോയിരുന്നില്ല. വീണ്ടും വീണ്ടും രാമൻ അവ പഠിക്കയും രാപകൽ ഗംഗാനദിതീരത്തിൽ തുറസ്സായ പാറകളിൽ കയറിയിരുന്നു ധ്യാനിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. വർഷപാതമോ കഠിനാതപമോ യാതൊന്നും ഗണ്യമാക്കാതെ ആത്മാനുഭൂതിചിന്ത ഒന്നിൽമാത്രം പ്രലീനനായി താൻ കഴിച്ചുകൂട്ടി."

"ഗവേഷണത്തിൽ തന്റെ ജീവൻപോലും ഉപേക്ഷിക്കാൻ— അല്ലെങ്കിൽ ഉദ്ദിഷ്ടലക്ഷ്യം പ്രാപിക്കാൻ— താൻ തീച്ചപ്പെടുത്തുകയും അവസാനം വിജയീഭവിക്കയും ചെയ്തു."

"പിന്നീടു് മായാചാപല്യമോ പശ്ചാത്താപമോ ഉണ്ടാക്കാത്തതും അറിയുകയും അനുഭവിക്കയുംചെയ്താൽ പിന്നെ അറിയേണ്ടതായി വേറൊന്നും ശേഷിക്കാതിരിക്കുന്നതുമായ ആ മഹോന്നതസ്ഥിതിയുടെ നിർഭയവും ആനന്ദകരവുമായ ഐക്യാവസ്ഥയിൽ അദ്ദേഹം എത്തിച്ചേർന്നു."

"അകത്തെ ദിവ്യാനന്ദത്തിന്റെ ഉറവകൾ ഇപ്പോൾ ഇടവിടാതെയും സ്വമേധയാതന്നെയും, അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നു പ്രവഹിക്കയും തന്റെ ചുറ്റിലും ആശീർവ്വാദാനുഗ്രഹങ്ങൾ ചിതറിപ്പതിപ്പിക്കയും ചെയ്തുവന്നു ശ്രുതിസ്മൃതികളിലെ പദ്യങ്ങളും, ഗാനങ്ങളും, വിചാരങ്ങളും, വസ്തുക്കളും തത്വജ്ഞാനത്തിലെയും മതധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങളിലെയും പ്രശ്നങ്ങളും, രാഷ്ട്രമീമാംസയിലെയും സമുദായശാസ്ത്ര

ത്തിലെയും തത്വങ്ങളും — അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും എന്തെല്ലാം പുറപ്പെട്ടുവോ അതെല്ലാം തന്റെ നിഗൂഢാത്മരഹസ്യങ്ങളാൽ പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടുകയും, ഒരു ഉത്തേജകമായ സൗന്ദര്യവിശേഷത്തോടും നൂതനസ്വരൂപത്തിലും രാമചൈതന്യത്തിന്റെ വേഷത്തിലും പുറത്തുവരുകയുംചെയ്തു. രാമൻ പ്രപഞ്ചമെല്ലാം തന്നിൽത്തന്നെ കണ്ടു; പ്രപഞ്ചത്തിൽ താൻ സ്വയം ദർശിച്ചു. പ്രപഞ്ചം ആസകലം ഒരാളെ അവന്റെ ശരീരമായി പരിചരിക്കുന്നതു് അവൻ സാവല്യകികാത്മാവിനെ തന്റെ തന്നിസത്തയായി അനുഭവപ്പെട്ടുത്തുമ്പോഴാണെന്നുള്ള മഹാനിയമം അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു.

വ്യായാമം

കേവലം ഒരു അദ്ധ്യാത്മവാദിയോ പരമസ്വാസ്ഥ്യസമ്പാടകനോ യോഗിയോ എന്ന നിലയിൽ ഒരു വെറും ചക്രവർത്തിയെപ്പോലെമാത്രമായിരിക്കാതെ, താൻ ശരീരവ്യായാമത്തിന്റെ ഒരു വലിയ പക്ഷപാതിയുംക്രൂടി ആയിരുന്നു. ദേഹവ്യായാമത്തിനു പുതിയ പുതിയ പദ്ധതികളും കണ്ടുപിടിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഉല്സാഹം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. തന്റെ മൈനന്ദിനവ്യായാമം ഉപേക്ഷിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ശക്തനായിരുന്നില്ല. രാമന്റെ മരണത്തിനു കുറെനിമിഷങ്ങൾക്കുമുമ്പുപോലും, രാമൻ പതിവുപോലെ ശരീരവ്യായാമംചെയ്തതായി കാണപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെ ഒമലിഞ്ഞ ദുർബ്ബലമായ ഒരു ശരീരത്തിൽനിന്നു, മാനസികരീതിയിൽ വഴക്കത്തോടുക്രൂടി പ്രയത്നിക്കത്തക്ക അതിബലിഷ്ഠനായ ഒരു മഹാപുരുഷനായി തന്നെ സ്വയം അദ്ദേഹം രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹം വലിയ വേഗതയുള്ള ഒരു പാദസഞ്ചാരിയായിരുന്നു. ഹിമവൽപാർശ്വങ്ങളിൽ രാമൻ ദിവസം നാല്പതുമൈലിൽ അധികം സഞ്ചരിക്കാറുണ്ടായി

രുന്നു. അമേരിക്കായിൽവെച്ച് ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ഒരു നാല്പതുമൈൽ ഓട്ടത്തിൽ മത്സരിച്ചു ജയിച്ചു. പട്ടാളക്കാർക്കുമാത്രം പങ്കെടുക്കാമായിരുന്ന ആ ഓട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം വെറും തമാശയ്ക്കുവേണ്ടി മത്സരിക്കയായിരുന്നു. പട്ടാളക്കാരിലെ വിജയിയെക്കാൾ രണ്ടുമണിക്കൂർസമയംമുമ്പേ രാമൻ നിർദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തെത്തിയിരുന്നു. ഒരു ചെറുകുപായവും ധരിച്ചു, ഒരു കമ്പിളിയും എടുത്തു, ഗംഗോദരി, യമുനോദരി, ബദരീനാഥം, കേദാർനാഥം മുതലായ ഹിമവൽകൊടുമുടികളിൽ അദ്ദേഹം കയറിപ്പോയിരുന്നു. ഹിമസംഘാതങ്ങളിൽക്കൂടി താൻ യമുനോദരിമുതൽ ഗംഗോദരിവരെ സഞ്ചരിച്ചു. മഞ്ഞുക്കൂട്ടങ്ങളുടെ അകത്തു ജീവിക്കയും ഗഹനവും ഭയങ്കരവുമായ വനപ്രദേശങ്ങളിൽ തനിയേ ഗുഹകളിൽ കിടന്നുറങ്ങുകയുംചെയ്തിരുന്നു. മരണത്തെയും ഭയത്തെയും എതിർത്തുകൊണ്ട് അർദ്ധരാത്രിക്കു രാമൻ കറുത്ത ഘോരാരണ്യങ്ങളിൽ അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹം ബഹുനിർഭയനും, ധൈര്യശാലിയും, ശക്തിപൂർണ്ണനും, ബലിഷ്ഠനും, മനോഹരനും ആയിരുന്നുവെങ്കിലും, അതേസമയം സൗമ്യനും, വിനീതനും, ശിഷ്ടസ്വഭാവക്കാരനും, പരിശുദ്ധനും, ഉൽകൃഷ്ടഹൃദയനും, ആത്മാർത്ഥശീലനും, ഉത്സാഹിയും, ഭാവംനടിക്കാത്തവനും ക്രൂടിയായിരുന്നു. അതിനാൽ, സത്യത്തിനുവേണ്ടി ആത്തിപ്പെട്ടു ക്ലേശിക്കുന്ന ഹൃദയത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തോടു സമ്പർക്കം ചെയ്ത എല്ലാവർക്കും വിലതീരാത്ത ഫലം സിദ്ധിക്കാതെ തരമില്ലായിരുന്നു. ഓരോ പ്രസംഗത്തിനും, ക്ലാസ്സദ്ധ്യാപനത്തിനുംശേഷം ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കപ്പെടുകയും അവയെല്ലാം സദാ വ്യക്തമായും, ചുരുക്കമായും, മധുരമായും, സ്നേഹപൂർവ്വവും ഉത്തരം പറയപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം എല്ലായ്പോഴും ആനന്ദവും ശാന്തിയുംകൊണ്ട് അഭിഷിക്തനായി കാണപ്പെട്ടു. അനന്തസ്വാനന്ദത്തിന്റെ ഉറവസ്ഥാനമായും, സംഭാഷണമോ, എഴുത്തോ, വായ

നയോക്രട്ടാതെയിരുന്ന സമയങ്ങളെല്ലാം വിശുദ്ധപ്രണവധ്വനി (ഓങ്കാരനാദം) പുറപ്പെട്ടുവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതായും കാണപ്പെട്ടു. ഓരോന്നിലും, എല്ലാത്തിലും അദ്ദേഹം ദിവ്യത കാണുകയും പ്രതിഫലിപ്പിക്കയും ചെയ്യുവന്നു. ഓരോന്നിനെയും, ഓരോരുത്തരെയും താൻ "അനുഗ്രഹീത ദിവ്യതമേ!" എന്നു സംബോധനചെയ്യുവന്നു.

ഒരു കുഞ്ഞിനെയും ഒരു മഹർഷിയെയുംപോലെ അദ്ദേഹം സ്വതന്ത്രൻ — മുക്തൻ — ആയിരുന്നു. പല ദിവസങ്ങൾ തുടച്ചയായി രാമൻ ഈശ്വരചൈതന്യത്തിൽ മുഴുകിക്കഴിച്ചുകൂട്ടുമായിരുന്ന ഭാരതവർഷത്തോട് (ഇൻഡ്യാ) അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന നിശ്ചലഭക്തിയും, അവിടത്തെ അജ്ഞരായ ജനാവലികളെ ഉദ്ധരിക്കാനുണ്ടായിരുന്ന ആത്മീയനിസ്സംഗം സമ്പൂർണ്ണസ്വാർത്ഥത്യാഗരൂപം അവലംബിച്ചു പരിലസിച്ചിരുന്നു

വ്യക്തിവൈശിഷ്ട്യം.

രാമതീർത്ഥന്റെ വ്യക്തിവിശേഷം ഒരുവക വിസ്ഫോടനസ്വഭാവത്തോടുകൂടിയതാണു്. യാതൊന്നും പറയാനില്ലാത്തതുപോലെ മാസക്കണക്കിനു അദ്ദേഹം ചിലപ്പോൾ മൌനിയായി കാണപ്പെട്ടും. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആനന്ദതുന്ദിലനായിരിക്കും. പെട്ടെന്നു് ഒരു അഗ്നിപർവ്വതംപോലെ അദ്ദേഹം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു തന്റെ ചിന്തകളെ ഒരു അസംസ്കൃതരൂപത്തിൽ വെളിക്കു പ്രവഹിപ്പിക്കും. താൻ എന്തെങ്കിലും പറകയോ എഴുതുകയോ ചെയ്യാൻതുടങ്ങിയാൽ, വളരെ ഉത്തേജകവും, സ്വകപോലകല്പിതവും ആയ സ്വരൂപത്തിൽ എന്തെങ്കിലും കിട്ടുമെന്നു ആർക്കും തീർച്ചപ്പെടുത്താമായിരുന്നു. അത്യുന്നതമായി സംസ്കരിക്കപ്പെട്ട വികാരനിർഭരത, ചിന്തയുടെ സുധീരസ്വതന്ത്രത, അതിമഹത്തായി ഉച്ചകോടിയിൽ എത്തി

യിരുന്ന പ്രതിഭാവിലാസം — ഇവ രാമന്റെ വ്യക്തിപ്രത്യേകതയുടെ ആകർഷണീയപ്രകൃതത്തെ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം അത്യഗാധമായ ആത്മാർത്ഥതകൊണ്ടു നിറഞ്ഞവനും അപ്രതിരോധ്യമാധുര്യവാനും ആയിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കളും മുസ്ലിമിങ്ങളും ഒരുപോലെ അദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനെ കാണുമ്പോൾതന്നെ പുതിയ ആദർശങ്ങളും നൂതനമായ ഓജസ്സുകളും, നവീനദർശനങ്ങളും, പുതുവികാരങ്ങളും വന്നു ആരെയും പ്രചോദിപ്പിക്കുമായിരുന്നു.

സിദ്ധാന്തങ്ങളും അഭിപ്രായങ്ങളും.

രാമൻ പഠിപ്പിച്ചതെല്ലാം താൻ ഭംഗിയായി ചിന്തിച്ചിരുന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല, തന്റെ സ്വന്തജീവിതത്തിൽ പരിചയിച്ചു വാസ്തവത്തിൽ പരീക്ഷിച്ചതും സത്യമെന്നുകണ്ടു ബോധ്യപ്പെട്ടതുംകൂടെയായിരുന്നു. പ്രായോഗികമതത്തിൽ താൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നുവെന്നു അദ്ദേഹം പറയുകപതിവായിരുന്നു. തന്റെ ചിന്താനുസാരം ജീവിതകലാപ്രകാശമാനമായ വിശ്വാസം ഉറപ്പിക്കൊള്ളുന്നതാണു്. സയൻസിൽ സത്യംകണ്ടുപിടിക്കാൻ പ്രമാണത്തിനു നിസ്സാരസ്ഥാനം മാത്രമേയുള്ളല്ലോ. അതുപോലെ മതത്തിലും പ്രമാണത്തിനു അല്പവിലയോ, വിലയില്ലായ്മയോ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരിക്കാവുവെന്നും, നമ്മുടെ ജീവനെ ആ മതത്തിൽതാങ്ങിനിത്തിവെച്ചു സത്യസ്ഥിതി പരീക്ഷിക്കേണ്ടതാണെന്നും അദ്ദേഹം പറയുന്നു. സ്വജീവിതത്തിലെ ജയാപജയങ്ങൾകൊണ്ടോ മുഖേനയോ, സ്വാത്മസാക്ഷാൽക്കാരംകൊണ്ടോ ഓരോരുത്തരും ആഭ്യന്തരമനുഷ്യനായ — സ്വസത്തയായ — ആത്മാവിനെ പ്രാപിക്കണം. ജീവൻതന്നെയാണു് മഹത്തമമായ വെളിപാടു്. രാമന്റെ പ്രഭാഷണങ്ങളുടെയെല്ലാം അടിത്തട്ടിൽക്കൂടി ഒഴുകുന്ന ഉന്നതമായആശയം മനുഷ്യർ ശരീര

ബോധമാകുന്ന അഹങ്കാരം ത്യജിക്കയും, സച്ചിദാനന്ദത്തെയെ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ആത്മകലസത്തയായി സാക്ഷാൽക്കരിക്കയും ചെയ്യണമെന്നാണു്. എല്ലാപരിമിതികൾക്കും ഉള്ള മൂലഹേതു വ്യാജമായ അഹംഭാവനയാണു്. അതിനെ ദൂരെത്തള്ളുക. അപ്പോൾ മനുഷ്യന്റെ ചൈതന്യം എല്ലായിടവും എല്ലാപദാർത്ഥങ്ങളിലും വ്യാപിച്ചുനില്ക്കുന്ന സാർവ്വലൌകികചൈതന്യംതന്നെയാണെന്നു ബോധ്യമാകും. ഈ മഹത്തരമായ ജീവിതം അനുഭവപ്പെട്ടുതീരേണ്ടതാണു്. ഇതു സാധിക്കാനുള്ള എല്ലാമാർഗ്ഗങ്ങളും രാമൻ അനുവർത്തിക്കുന്നു. സാക്ഷാൽക്കാരാവസ്ഥ നമുക്കു നൽകുന്നസാധനം റോസാപ്പൂമെത്തയോ, മുള്ളുമെത്തയോ എന്തായിരുന്നാലും അതു അനുഗ്രഹിക്കപ്പെടേണ്ടതാണു്. ഈ സാക്ഷാൽകാരത്തിനു സമ്പൂർണ്ണസ്വാർത്ഥത്യാഗം സുപ്രധാനമായ ഒരു പൂർവ്വാംഗം ആണു്. ഭിന്നഭിന്നവ്യക്തികൾക്കു ഭിന്നഭിന്ന രീതികളിലാണിതുസാധിക്കേണ്ടതു്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം തന്റെ പ്രധാനതീരുമാനങ്ങളുടെ സാമാന്യസ്വരൂപങ്ങൾ മാത്രമേ സൂക്ഷ്മമാക്കുന്നുള്ളൂ. പിന്നിടു് അദ്ദേഹത്തിനു ഏറ്റവും സഹായകരമായിരുന്ന പദ്ധതികളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നുമുണ്ടു്.

ആ ദർശം.

വേദാന്തം അദ്ദേഹത്തിനു വെറും ധിഷണാപരമായ ഒരു ബോധ്യം മാത്രമായിരുന്നില്ല; അതു പ്രേമമാകുന്ന പാവനഹോമകുണ്ഡത്തിൽ ശരീരവും മനസ്സും ഏറ്റവും ഗംഭീരമായും ശ്രദ്ധാമായും ബലികൊടുക്കുക എന്നതാകുന്നു. സകലശബ്ദവും നിലയ്ക്കുയും സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ അലിഞ്ഞുപോകയും ബ്രഹ്മാണ്ഡകടാഹം മുഴുവനും സച്ചിന്തിലെപ്പോലെ കേവലമൊരു തിരമാലയാകയും അപരിമേയത്തിൽ അതു ലയിച്ചു മഗ്നമാകയുംചെയ്യുമ്പോലെ ശരീരമനസ്സുകളുടെ അതിരുകളെ അതിക്രമിച്ചു അങ്ങേപ്പുറത്തുകടക്കുന്ന ബോ

ധാതീതാവസ്ഥയിലെ ഭംഗിയേറിയ പ്രശാന്തതയാണു് രാമന്റെ വേദാന്തം. ഇവിടെനിന്നാണു് താൻ തന്നിലേയ്ക്കു കയറി താഴെയുള്ള പ്രാപഞ്ചികകാഴ്ചകളെ കാണ്മാൻ നമുക്കു കോവണി ഇറക്കിത്തരുന്നതു്. നിത്യശാന്തി അവിടെ പ്രസരിക്കുന്നു. മനുഷ്യനവിടെ ഈശ്വരനിലേക്കു സന്നുണ്ണംനഷ്ടപ്പെട്ടുന്നു. അവിടെ വാദപ്രതിവാദം ആസകലം സമാപിക്കുന്നു അവിടെനില്ക്കുന്നവർ വെറുതെ ചുറ്റും നോക്കി മന്ദഹസിക്കയും ഓരോ പദാർത്ഥങ്ങളോടും ഇങ്ങിനെ പറകയും ചെയ്യുന്നു:—

"നീ നല്ലതാണു്; നീ പരിശുദ്ധനാണു്; നീ വിശുദ്ധനാണു്; നി അദ്വൈതന്നെയാണു് (തത്ത്വമസി)"

"അവിടെട്ടിനകരൻ പ്രകാശിച്ചീടുന്നില്ലാ,
അവിടെ നിശാകരൻ തിളങ്ങിക്കാണ്മാനില്ലാ,
പ്രാണങ്ങളും ശബ്ദാടികളും മൗനത്തിൽ ലയിക്കുന്നു
ചേണാന്നോരാത്മാവിന്റെ മധുരനിദ്രയിങ്കൽ,
സകലജീവൻ-സുഖം-വിശ്രമിച്ചുരുളുന്നു
ശകലംപോലും ദേവനരലോകാത്മാവില്ല;
ഭാസുരസച്ചിന്മാത്രശാന്തിസച്ചിത്തപ്രഭാവങ്ങൾ
ഭാസിച്ചുനിന്നീടുന്നു, കാണില്ലാ വേറെയൊന്നും.

സഞ്ചാരങ്ങൾ

ഫ്രഞ്ചുകാരൻ-ലെ വേനൽക്കാലവൈക്ലേഷനിൽ കാശ്മീരത്തിൽ ഒരു വിനോദയാത്രയ്ക്കു അദ്ദേഹം പോയി. ശ്രീനഗരം സന്ദർശിക്കയും അവിടെനിന്നു അമരനാഥംവരെ ഒരു തീർത്ഥയാത്ര നിർവ്വഹിക്കയുംചെയ്തു. ഫ്രഞ്ചുകാരൻ ഒട്ടുവിൽ തിരിയെവന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ജ്വരവും വയറുവേദനയും കൊണ്ടു വളരെ ക്ലേശിച്ചു. ഒരുരാത്രി മുഴുസമ്പൂർണ്ണം നശിക്കയും അദ്ദേഹം ബോധരഹിതനായി കഴിക്കയുംചെയ്തു.

എന്നാൽ പ്രകൃതി വേറെയെന്തോ കരുതിയിരുന്നതിനാൽ അടുത്തനാൾ അദ്ദേഹത്തിനു പൂർണ്ണസുഖംകിട്ടി. തദനന്തരം തന്റെ ചിന്തകളും ആശയങ്ങളും കഴിയുംവേഗം ജനങ്ങളെ അറിയിക്കാൻ അദ്ദേഹം തിടുക്കംകൂട്ടി. ഇതിലേക്കുവേണ്ടി സ്വാമിനാരായണൻ നടത്തിവന്നതും, പ്രധാനമായി എൽ ഹരിലാൽ എന്നൊരാൾ സഹായിച്ചിരുന്നതും ആയ "ആനന്ദപ്രസ്സി"ൽ (ഇതൊരു പുതിയ അച്ചടിശാലയായിരുന്നു) നിന്നു "അലീഫ്" എന്ന പേരിൽ ഒരു ഉറുദുപത്രം ആരംഭിക്കയും കുറേക്കാലം നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഈ പത്രത്തിൽ പുതിയ പുതിയ ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ രാമനു വളരെ രസംതോന്നിയതിനാൽ കോളേജിലുണ്ടായിരുന്ന രണ്ടുമണിക്കൂർ ജോലിക്കൂടി ഉപേക്ഷിക്കാൻ അദ്ദേഹം നിർബ്ബന്ധിതനായി. ഇതിനിടയിൽ സമുദ്രംകാണാനുള്ള മോഹംമൂലം താൻ കറാച്ചിയിലും സുക്കൂറിലും പോയിരുന്നു. അവിടെ ചില ഭയവേറിയ അഭിനന്ദകന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ ആദരപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കയും, തനിക്കു പണമൊന്നും ഇല്ലാതിരുന്നുവെങ്കിലും കുറച്ചുനാൾ അവിടെ വളരെ ഉല്ലാസമായി കഴിക്കയുംചെയ്തു. "അലിഫ്" പത്രത്തിന്റെ മൂന്നാമത്തെ പ്രതി പുറപ്പെട്ടുവിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ തനിക്കു തന്റെ കുടുംബത്തിൽ അടച്ചിരിക്കയോ, ജനബാഹുല്യംനിറഞ്ഞ പട്ടണങ്ങളിൽ ഞെരുങ്ങിയിരിക്കയോ ചെയ്യാൻ തരമില്ലാത്തവിധം ആദ്ധ്യാത്മികതപം രാമനിൽ നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞുപോയി.

വാനപ്രസ്ഥാശ്രമം

അതിനാൽ ക്രി.പി. ൧൦ ജൂലൈമാസത്തിൽ അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗം രാജികൊടുത്തു് തന്റെ ഭാര്യയും കുഞ്ഞുങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ ചില സ്നേഹിതന്മാരുമായി അരണ്യങ്ങളിലേക്കു തിരിച്ചു അവരെല്ലാം ഹരിദ്വാരത്തിൽചെന്നു് അവിടെനിന്നും "ദേവപ്രയാഗ"വഴി ടെഹ്രിയിൽ എത്തി അവിടെ ഗംഗാതീരത്തു ഒരു തോട്ടത്തിൽ വളരെ മനോഹരവും

SWAMI RAMA TIRTHA, M. A.
American Professor.

ആകർഷകവും എന്നാൽ ഏകാന്തവും, ശാന്തവും ആയ ഒരു സ്ഥാനത്തു് താമസിക്കാൻ തുടങ്ങി.

പരമാത്മവിശ്വാസവും ഒരു സംഭവവും

ഇവിടെവച്ചു കുട്ടികളുടെ കയ്യിൽ പണമെന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ അതെല്ലാം ഗംഗാനദിയിൽ എറിഞ്ഞുകളയാൻ രാമൻ ആജ്ഞാപിക്കയും, ഈശ്വരനിൽ വിശ്വസിച്ചു് സകലതും സംരക്ഷിച്ചു താങ്ങിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന പരമശക്തനിൽ ലയിച്ചു് മഗ്നരായിരിക്കാൻ ഉപദേശിക്കയും ചെയ്തു. ആർക്കെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും ആവശ്യംസാധിക്കാതെ കഷ്ടപ്പാടുവരുന്നുവെങ്കിൽ അതു് അയാളുടെ ഈശ്വരവിശ്വാസരാഹിത്യംകൊണ്ടാണെന്നും അങ്ങിനെയുള്ളവൻ സൃഷ്ടികർത്താവിൽ വിശ്വാസംകൂടാതെ കഷ്ടപ്പെട്ടു ജീവിക്കുന്നതിനെക്കാൾ മരിക്കുന്നതാണു് ഉത്തമമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ആദിവസം ഹൃഷീകേശത്തിലെ കൽക്കട്ടാക്ഷേത്രത്തിന്റെ മാനേജർ, സ്വാമി രാമനാഥൻ ഗംഗോദരിമാർഗ്ഗത്തിലുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭരണത്തിനു ഏർപ്പാടുചെയ്യുന്നവകയ്ക്കായി സഞ്ചരിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രാമനെപ്പറ്റി കേൾക്കുകയും ദർശനത്തിനു തോട്ടത്തിൽവരുകയും ചെയ്തു.

രാമൻ ഈശ്വരചൈതന്യത്തിൽ പൂർണ്ണമഗ്നനായിട്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ "ഇങ്ങിനെ ആദ്ധ്യാത്മികസാധനകൾചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇവർക്കു പ്രതിമാസം പത്തുരൂപാവിലയുള്ള ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾ കൊടുക്കണ"മെന്നു മാനേജർ തന്റെ കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന കച്ചവടക്കാരനോടു സമ്മേധയാ കല്പിച്ചു.

ആശ്ചര്യകരമായ ഈ സംഭവം കണ്ടതിനുശേഷം സകലർക്കും അത്ഭുതവും ഈശ്വരനിൽ പരിപൂർണ്ണവും ദൃഢവുംആയ വിശ്വാസവും പിടിപെട്ടു് മുമ്പില്ലാതിരുന്ന

വിധം സംതൃപ്തിവന്നു. എല്ലാവരും അവിടെ സാധനചെയ്തുതുടങ്ങി. പൂർണ്ണഭക്തി വിശ്വാസങ്ങളോടുകൂടി ധ്യാനം ചെയ്തു് അവർ ദിവസംനയിച്ചുവന്നു. ക്രൂതൽചൈതന്യത്തോടും പൂർണ്ണമായ ഓജസ്സോടും രാമനിപ്പോൾ "അലീഫ്" പത്രത്തിനു് ലേഖനങ്ങൾ അയച്ചുതുടങ്ങി.

ഒരു രാത്രി രാമൻ പെട്ടന്നു് മറെറല്ലാവരും ഉറങ്ങിക്കിടക്കെ അൽരാത്രിയ്ക്കു തനിയേ എഴുന്നേറു് പുറപ്പെട്ടു് ഉത്തരകാശിയിലേക്കു് യാത്രതുടങ്ങി. കുത്തിരുണ്ട ഹിമാലയൻ ഞെരുക്കുമുട്ടുകളിൽ തപ്പിത്തടഞ്ഞുപോയപ്പോൾ സകലതും നിശ്ശബ്ദമായിരിക്കെ, മേഘങ്ങൾ ഉരുണ്ടുകൂടി; ഇടിമിന്നൽ മിന്നിത്തുടങ്ങി. കൊടുങ്കാറേറാടുകൂടി അതിവർഷം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുകയും, നഗ്നപാദനും, നഗ്നശിരസ്സനും കുടയോ വസ്ത്രങ്ങളോ ക്രൂടാതെ ഒരു തുണിമാത്രം ഉടുത്തിരുന്നവനും ആയ ഈ ഏകസഞ്ചാരിയുടെ മേൽ ധാരപതിക്കയുംചെയ്തു. എന്നിട്ടും, ക്രൂസത് ക്രൂടാതെ രാമൻ മുമ്പോട്ടുതന്നെപോയി. ഘോരവർഷംകാരണം കുത്തനേ നില്ക്കുന്ന പാറകളിൽനിന്നു് വെള്ളം കുതിച്ചുചാടിവന്നു. തൻെറ മുമ്പിലേ വഴി മുറിച്ചുകളഞ്ഞതുവരെ അദ്ദേഹം നടന്നു. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിനു് അധൈര്യം തോന്നിയില്ല. പുല്ലുകളും ചെടികളും പിടിച്ചുതാങ്ങിക്കൊണ്ടു് പർവ്വതസാനുവിലേക്കു് വലിഞ്ഞിഴിഞ്ഞുകയറി. ഇത്തരം സന്ദർഭത്തിൽ ഒരു മലയാടുപോലും ഈവിധമൊരു കൃത്യം ചെയ്യുമായിരുന്നില്ല. ഒരു ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു് ജലപ്രവാഹത്തിൻെറ എതിർക്കരെ ചെല്ലുകയും ഒരു കുന്നിൻെറ മുകളിൽ കയറിനിന്നു് "ഓം! ഓം!! ഓം!!!" എന്ന മന്ത്രം വിളിച്ചുചൊല്ലുകയും രാമൻ വാസ്തവത്തിൽ അനുഷ്ഠിച്ച കൃത്യമാണു്. യാതൊന്നും തന്നെ ഉപദ്രവിച്ചില്ല. ഒന്നിനും തന്നെ മുറിപ്പെടുത്താൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുമില്ല. പരമാത്മാവാണു് താനെന്നു് ബോധിച്ചവനെ ആർക്കും ഒന്നിനും

ദ്രോഹിപ്പാൻ കഴിവില്ല. മൃത്യുപോലും അത്തരമൊരുത്തന്റെ ആജ്ഞകളെ കാത്തു് നിൽക്കേണ്ടതാണു്.

രാമൻ പെട്ടെന്നിങ്ങനെ പൊയ്ക്കളഞ്ഞതുമൂലം, രാമന്റെ ഭാര്യ ഇടിയേറ്റതുപോലെ ഞെട്ടുകയും രോഗഗ്രസ്തയാകയും ചെയ്തു. കുറേദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം രാമൻ തിരിയെവന്നിട്ടും അവരുടെ രോഗം സ്വയം ഭേദമായില്ല. അതിനാൽ ചെറിയ കുഞ്ഞിനോടുകൂടി (ബ്രഹ്മാനന്ദനെന്നാണിതിന്റെ പേർ) തിരിയെ വീട്ടിലേക്കുപോകാൻ ആ സ്ത്രീരത്നം ആഗ്രഹിച്ചു. അതിനാൽ സ്വാമി നാരായണനമൊരുമിച്ചു് തിരികെ പോകാൻ രാമൻ അവരെ അനുവദിച്ചു. നാരായണൻ അവരെ സമതലങ്ങളിൽക്കൊണ്ടുപോയി വിട്ടുംവെച്ചു് തിരിയെ എത്തി.

സന്ന്യാസാശ്രമം

കാടുകളിൽ ഏകാകിയായി ആറുമാസത്തോളം താമസിച്ചതിനുശേഷം ക്രിസ്തുവർഷം ൧൮൭൬-ആരംഭത്തിൽ, സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ ചരമമടഞ്ഞതിനു് ഏതാനുംദിവസങ്ങൾമുമ്പു്, സന്ന്യാസംസ്വീകരിപ്പാൻ രാമൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അതിനു് യോഗ്യതസിദ്ധിച്ചതായി സ്വയം തോന്നുന്നസമയം ഗംഗാനദീതീരത്തുവെച്ചു് സന്ന്യാസം സ്വീകരിപ്പാൻ ശാരദാമഠത്തിലെ ശ്രീശങ്കരാചാര്യർ മുമ്പേതന്നെ അനുമതിനൽകിയിരുന്നു.

ഇപ്പോൾ ഗംഗാനദിയുടെ മധ്യത്തിലാണു് രാമൻ തന്റെ പാവനമായ പൂണൂനൂൽ ഒഴുകുന്ന ജലത്തിൽ നിക്ഷേപിക്കയും ഓങ്കാരത്തിന്റെ അനുസ്യൂതമായ വിശുദ്ധധ്യാനത്തോടുകൂടി കാവിവസ്ത്രം ധരിക്കയും ചെയ്തതു്. തദനന്തരം അദ്ദേഹം പ്രിയപ്പെട്ട ഗംഗാതീരത്തു് മണിക്കൂറുകൾതുടരെ അഗാധധ്യാനത്തിലും ആനന്ദത്തിലും മഗ്നനായി കുറേക്കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി.

ഗോസായി തീർത്ഥരാമൻ ഇപ്പോൾ സ്വാമി രാമതീർത്ഥനായി ദ്വാരകയിലെ ശാരദാപീഠത്തിന്റെ വിശ്രുതതീർത്ഥസന്ന്യാസിക്കൂലത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. ഇതിനുശേഷം ചില പ്രത്യേകസന്ദർഭങ്ങളിലല്ലാതെ തന്നെ കാണുവാൻ രാമൻ ആരെയും അനുവദിക്കാതെ അതേവനത്തിൽത്തന്നെ വളരെക്കാലം താമസിക്കാൻതുടങ്ങി.

ഹിമാലയങ്ങളിലും, സമതലങ്ങളിലും വീണ്ടും സഞ്ചാരം

ഇവിടങ്ങളിൽ ആറുമാസത്തോളം വസിച്ചതിനുശേഷം, വളരെ ജനങ്ങൾ സ്വാമി രാമനെ സന്ദർശിക്കാൻ വന്നുതുടങ്ങിയതിനാൽ അദ്ദേഹം തന്റെ വാസസ്ഥലം ഫൻറ്റ ജൂൺ ഫർ-ാംതീയതി അവിടെനിന്നും നാലഞ്ചുമൈൽ അകലെയുള്ള ഒരു ഗുഹയിലേക്ക് മാറി. കുറേമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വീണ്ടും ഫൻറ്റ-ഓഗസ്റ്റ് ഫന്ത-ാംനു- നാരായണനോട്ടം, എൽ. തുലാര മനോട്ടം ക്രൂടി രാമൻ ഈസ്ഥലവുംവിട്ട് യമുനോദരി, ഗംഗോദരി, ത്രിയുഗീനാരായണം, കേദാർനാഥം, ബദരിനാരായണം എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് മാറി മാറി താമസിച്ചു തുടങ്ങി. ഒരുമാസം യമുനോത്രിയിൽ ചൂടറവുകളുടെ അടുത്തു് ഒരു ഗുഹയിലും, മരംകൊണ്ടു പണിത ഒരു കെട്ടിടത്തിലുമായി അവർ താമസിച്ചു. പിന്നെ യമുനയുടെ ഉത്ഭവസ്ഥാനമായ, വെളുത്ത മഞ്ഞുനിറഞ്ഞ ഒരു കൊടുമുടിയായ സുമേരുമലയിലേയ്ക്ക് അദ്ദേഹം കയറി. തദനന്തരം ഒരു ഇടുക്കുമാർഗ്ഗമായി രാമൻ ഹിമാവൃതപർവ്വതങ്ങളെ കടന്നു, സാധാരണ തീർത്ഥയാത്രക്കാർ പോകാൻ ഭയപ്പെടുന്ന, നേരിട്ടുള്ളതും എന്നാൽ അപകടകരവുമായ വഴിയിൽക്കൂടി മൂന്നാം ദിവസം ഗംഗോത്രിയിൽ എത്തി. സാധാരണമാർഗ്ഗേണ യമുനോത്രിയിൽനിന്നു ഗംഗോത്രിക്കു് ആളുകൾ പോയിരു

ന്നതു പത്തും പന്ത്രണ്ടും ദിവസംകൊണ്ടാണു്. വീണ്ടും ഗംഗോദരിയിൽ ഒരുമാസം താമസിച്ചുംവെച്ചു് രാമൻ ത്രിയുഗീനാരായണംവഴിക്കു കേദാർനാഥത്തിലും ബദരീനാഥത്തിലും ചെന്നു ചേരുകയുണ്ടായി. ഇതു ദിപാളിക്കു രണ്ടാഴ്ച മുമ്പായിരുന്നു.

൧൯൦൧ ഡിസംബറിൽ സ്വാമി രാമൻ ആൽമോറാമാർഗ്ഗം മധുരയിലേക്കാണു് തിരിച്ചുവന്നതു്. ഒരു മതമഹാസമ്മേളനത്തിന്റെ പ്രസിഡൻറായി സ്വാമി ശിവഗുണാചാര്യർ രാമനെ ക്ഷണിച്ചതിനാൽ അദ്ദേഹം അതു സ്വീകരിച്ചു. ഇവിടെവെച്ചു രാമൻ ചെയ്ത പ്രസംഗങ്ങൾ അനേകായിരംപേരെ ആകർഷിക്കയും, ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിപരവശ്യതയും, സർവ്വവ്യാപിയായ പ്രേമപ്രകാശവുംമൂലം വശീകരിക്കപ്പെട്ടകയും, ഗോപികൾ ശ്രീകൃഷ്ണനെയെന്നപോലെ കാട്ടുകളിലും മേടുകളിലും അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുടരുകയും, വർഷകാലരാത്രികളിൽ വളരെ ഇരുട്ടിയതുവരെ യമുനാതീരത്തു് രാമന്റെ പ്രസംഗം കേൾക്കാൻ വെറും നിലത്തു കുത്തിയിരിക്കയും ചെയ്തുവന്നു. ൧൯൦൨ ഫെബ്രുവരിയിൽ സാധാരണധർമ്മസഭയുടെ ഫൈസാബാദിൽവെച്ചു നടന്ന, രണ്ടാമത്തെ വാർഷികയോഗത്തിനു എൽ. അർജ്ജുൻലാൽപാണ്ഡേ സ്വാമി രാമനെ ക്ഷണിച്ചു. തദനന്തരം ൧൯൦൨ മേയ്മാസത്തിൽ വീണ്ടും വിജനധ്യാനത്തിനുവേണ്ടി രാമൻ ഹിമാലയങ്ങളിൽ ടെഹ്രിസംസ്ഥാനത്തിലെ ഘോരവനങ്ങളിലേയ്ക്കു പിൻവാങ്ങി.

ടെഹ്രിയിലെ മഹാരാജാ സാഹേബ് ഡറാഡൂണിലേക്കു പോയവഴി ഇവിടെ ഒരിക്കൽ രാമൻ താമസിച്ചിരുന്ന വനത്തിനടുക്കൽ വരാനിടയാകയും, രാമനെപ്പറ്റി കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ കാണ്മാൻ വളരെ ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹെർബർട്ട് സ്പെൻസർപോലെയുള്ള

ഏതോ പാശ്ചാത്യതത്വജ്ഞാനിയുടെ ഗ്രന്ഥപാരായണം മൂലം, അതിന്റെ സ്വാധീനശക്തിയിൽപ്പെട്ട്, രാജാവ് ഈശ്വരവിശ്വാസരഹിതനായി ഭവിക്കയും, ഈശ്വരസാന്നിദ്ധ്യത്തെപ്പറ്റിത്തന്നെ അവിശ്വസിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. രാമതീർത്ഥനെ കണ്ടപ്പോൾ രാജാവിനു സകല ശങ്കകളും തീർന്നു. തുടർച്ചയായി കുറെ സംഭാഷണം ചെയ്തതിനുശേഷം രാമൻ തന്റെ രാജ്യത്തു ചെല്ലണമെന്നു രാജാവു് നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വം അപേക്ഷിച്ചു. രാമൻ ഈ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചു് ടെഹ്രിയിൽ പോയി.

വിദേശപര്യടനം

1902 ജൂലൈമാസത്തിൽ ജപ്പാനിൽവെച്ചു് ഒരു മതമഹാസമ്മേളനം നടക്കാൻ പോകുന്നതായും, അതിൽ സർവ്വമതങ്ങളുടെയും നായകന്മാർ ഭാഗഭാക്കാകാൻ ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടതാണെന്നും വൃത്താന്തപത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു കാണപ്പെട്ടു. രാമൻ ആ സമ്മേളനത്തിനു പോകണമെന്നും വേദാന്തത്തെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കണമെന്നും മഹാരാജാ സാഹേബ് സ്വാമിയെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. രാമൻ ആ അപേക്ഷയും സ്വീകരിച്ചു തോമസ് കുക്കുകമ്പനി മുഖേന രാമന്റെ യാത്രയ്ക്കുള്ള സകല ഏർപ്പാടുകളും മഹാരാജാവു് ചെയ്തുകൊടുത്തു. സ്വാമി തനിയേ പുറപ്പെട്ടു കൽക്കത്തായിൽ എത്തി. ക്രൂടെയാരെയെങ്കിലും കൊണ്ടുപോകണമെന്നു ജനങ്ങൾ അപേക്ഷിക്കയാൽ ശിഷ്യനായ സ്വാമി നാരായണനെക്കൂടി അദ്ദേഹം തന്റെകൂടെ കൊണ്ടുപോയി.

ജപ്പാൻ

1902 ആഗസ്റ്റ് 22-ാംതീയതി അവർ കൽക്കത്തായിൽനിന്നു ജപ്പാനിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. യാത്രയിൽ

SWAMI RAMA
in America.

അവർ പെനാംഗ്, ഹോങ്കോംഗ്, ഷാംഗേ, നാഗസക്കി, അവസാനം യോക്കോഹാമാ എന്നീ സ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു. ഈ സ്ഥലങ്ങളിലെ സിന്ധിവണിക്കുകൾ അവരെ സന്തോഷപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കയും, കപ്പൽമാറാൻ അവർ ഹോംങ്കോംഗിൽ ഒരുവാരം താമസിക്കയും, ഇവിടെവച്ചു രാമൻ, ശ്രദ്ധാപുരസ്സരം രസകരമായി ശ്രവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ജനങ്ങളോടു പ്രസംഗിക്കയും ചെയ്തു ജപ്പാനിൽ എത്തിയപ്പോൾ, അവിടെവച്ചു മതസമ്മേളനം യാതൊന്നും നടക്കുന്നതല്ലെന്നും, വർത്തമാനം കേട്ടിരുന്നതെല്ലാം അബദ്ധമായിരുന്നുവെന്നും അവർക്കു മനസ്സിലായി. എതായാലും തീർച്ചയറിയാൻ അവർ തലസ്ഥാനനഗരമായ ടോക്കിയോയിൽ ചെന്നു. അവിടെ ശാസ്ത്രങ്ങളും കലകളും അഭ്യസിക്കാൻ എത്തിക്കൂടിയിരുന്ന അനവധി ഭാരതീയവിദ്യാർത്ഥികളെ അവർ കണ്ടുകൂടി. ഇൻഡ്യൻ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു വേണ്ട സഹായവും അഭ്യുദയവും കൈവരുത്തുന്നതിനു ടോക്കിയോവിൽ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഇൻഡോ-ജാപ്പനീസു് ക്ലബ്ബിന്റെ സ്ഥാപകനും, സെക്രട്ടറിയായി അപ്പോൾതന്നെ നിയമിതനും ആയിരുന്ന മിസ്റ്റർ പുരാണസിംഗിനെ രാമൻ അവിടെവച്ചു് കണ്ടുമാനിടയായി. ടോക്കിയോ കോളേജിൽവെച്ചു് "വിജയരഹസ്യം" എന്ന വിഷയത്തെ ആസ്പദമാക്കി രാമൻ ഒരു പ്രസംഗംചെയ്തു. ആ പ്രസംഗം കുട്ടികളുടെയും പ്രഫസറന്മാരുടെയും ഹൃദയത്തിൽ ബലവും സ്ഥിരവുമായി പതിഞ്ഞു് നിശ്ചിതഫലങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിച്ചെയ്തു.

പ്രഫസ്സർ ഹത്തേ എന്ന ഇൻഡ്യാക്കാരന്റെ സക്ക്സ്സ്കമ്പനി അക്കാലം അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ പ്രഫസ്സർ സ്വാമി രാമതീർത്ഥനെ സചേതനവും, ഹൃദയംഗമവും ആയി അഭിനന്ദിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപേക്ഷപ്രകാരം രാമൻ അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി അമ്മേരി

ക്കയിലേക്കു് തിരിക്കയുംചെയ്തു ജപ്പാനിൽവച്ചു് പുരാണസിംഗൻ രാമന്റെ സംഭാഷണങ്ങൾകേട്ടു് മനസ്സിളകി ഉടൻതന്നെ സന്ന്യാസം സ്വീകരിക്കയും, മനുഷ്യസമുദായസേവനത്തിനായി ജപ്പാൻനഗരങ്ങളിലെല്ലാം ചുറ്റിനടക്കുകയും, "The Thundering Dawn" (ഗർജ്ജിക്കുന്ന പ്രഭാതം) എന്ന പേരിൽ ഒരു പത്രിക ആരംഭിക്കയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഇൻഡ്യായിൽ മടങ്ങിവന്നതിനുശേഷം പുരാണസിംഗ് വീണ്ടും ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം സ്വീകരിച്ചു് തന്റെ കുടുംബമതമായ സിക്കുമതത്തിന്റെ അനുയായി ആയി ഭവിച്ചു. രാമന്റെകൂടെ പോയിരുന്ന നാരായണസ്വാമിയാകട്ടെ, രാമന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം വേറൊരുവഴിക്കുതിരിഞ്ഞു് വേദാന്തം പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ടു് ബർമ്മാ, സിലോൺ, ആഫ്രിക്കാ, യൂറോപ്പു് ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു.

അമ്മേരിക്ക

അമ്മേരിക്കയിൽ എത്തിയതിനുശേഷം രാമൻ അനേകം പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്തു. ചിലപ്പോൾ തുടരെ മൂന്നുമണിക്കൂർ ഒന്നാകെ പ്രസംഗിച്ചിരുന്നു. അമ്മേരിക്കാക്കാർ ആ പ്രസംഗങ്ങൾ ഷോർട്ടുഹാൻഡു് (ചുരുക്കെഴുത്തു്) മാർഗ്ഗം കുറിച്ചെടുത്തു് ടൈപ്പുചെയ്തു പ്രതികൾ രാമനു് സമ്മാനിച്ചിരുന്നു. ഈ പ്രസംഗങ്ങളാണു് പിന്നീടു്—സ്വാമിയുടെ മരണാനന്തരം—ഇന്ത്യായിൽ "ഈ ശ്വരസാക്ഷാൽക്കാരവനങ്ങളിൽ" എന്ന പേരിൽ നാലു വാല്യങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടതു്. സകലതും വിലയ്ക്കുവിൽക്കുകയും, ഡോളർ (മൂന്നരരൂപായോളം വിലവരുന്ന അമ്മേരിക്കൻനാണയം) കണക്കിനു് വിലയിരുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന അമ്മേരിക്കായിൽ പ്രസംഗങ്ങൾ ഏർപ്പാടുചെയ്യുന്നതിനു് വലിയ ചെലവുണ്ടെങ്കിലും രാമതീ

SWAMI RAMA TIRTHA
in American University Gown.

ത്മൻ തന്റെ പ്രസംഗങ്ങൾക്കു റിക്കറുവെക്കണമെന്നുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളെ തിരെ വകവച്ചില്ല. അമ്മേരിക്കാക്കാർ രാമനെ എന്തുമാത്രം സ്നേഹിച്ചിരുന്നുവെന്നും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗങ്ങളെ എത്രമാത്രം വിലമതിച്ചിരുന്നുവെന്നും ഉള്ളതിനു് ഇതുമാത്രം ഒരു നല്ല തെളിവാണു്. രാമൻ പ്രഫസ്സർ ക്രത്രേയുടെക്രടെ സിയാറ്റിൽ വാഷ് എന്ന സ്ഥലംവരെമാത്രമേ പോയുള്ളു. അതിനു ശേഷം അമ്മേരിക്കൻജനങ്ങൾതന്നെയാണു് സ്വാമിയെ അവരുടെഅതിഥിയായി സ്വീകരിച്ചു് സല്ക്കരിച്ചതു്. ആതിഥേയരിൽ ഒരാളായ ഡാക്ടർ ആൽബർട്ടു് ഹില്ലർ ഏകദേശംഒന്നരവഷ്ക്കാലം സാൻഫ്രാൻസിസ്കോയിൽ രാമനെ പൂർണ്ണഹൃദയത്തോടും ഭക്തിയോടും പരിചരിച്ചു. അമ്മേരിക്കായിൽപ്പോയിരുന്ന ദരിദ്രഭാരതിയവിദ്യാത്ഥികളുടെ സഹായത്തിനുവേണ്ടി സ്വാമി തന്റെ പ്രചോദനശക്തിമൂലം ചില അമ്മേരിക്കൻ സംഘങ്ങൾ രൂപവൽക്കരിക്കയും, പ്രതിദിനം രാമനിൽനിന്നു് ആത്മീയഭക്ഷണം ലഭിക്കത്തക്കവിധം സൗകര്യംനൽകുന്ന, "The Hermetic Brother-hood" എന്ന പേരോടുക്രടിയ ഒരു സ്ഥാപനം ഉണ്ടാക്കുകയുംചെയ്തു രാമതീത്ഥന്റെ വശീകരണശക്തികളാൽ ഹഠാൽ ആകൃഷ്ടരായ അമ്മേരിക്കൻജനങ്ങൾ ക്രിസ്തുവിന്റെ പടംപോലെ, രാമന്റെ ഫോട്ടോ എടുപ്പിച്ചു് വൃത്താന്തപത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും "ജീവിക്കുന്ന ഒരു ക്രിസ്തു അമ്മേരിക്കായിൽ വന്നിരിക്കുന്നു" എന്നു് എഴുതി വിളംബരംചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഐക്യനാടുകളിലെ (United States) പ്രസിഡണ്ടുപോലും അദ്ദേഹത്തിനെ വന്നു് സന്ദർശിച്ചു. അവിടുത്തെ കോടീശ്വരന്മാർ സ്വാമിയെ അവരുടെ രാജകീയഹർമ്മ്യങ്ങളിൽ താമസിപ്പിക്കാനിഷ്ടപ്പെട്ടുവെങ്കിലും സ്വാമി വനങ്ങളെയാണു് അധികം സ്നേഹിച്ചതു്. തന്റെ പാപ്പു് സദാ മനുഷ്യസഞ്ചാരത്തിൽനിന്നു് വളരെദൂരെ ഏതെങ്കിലും പർവ്വതത്തിനു്

സമീപം ആയിരുന്നു. അണ്ടിവർഗ്ഗങ്ങളും, ഫലങ്ങളും, സസ്യങ്ങളും, പാൽ എന്നിവമാത്രം ഭക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് വടക്കേ അമ്മേരിക്കയിലെ, മഞ്ഞിനു തുല്യമായ തണുപ്പത്തു പോലും വെറും മൂടുവായ ഒരൊറ്റ തുണിയുമുടുത്തു് അദ്ദേഹം അലഞ്ഞുനടന്നിരുന്നു.

തട്ടുക്കാവതല്ലാത്ത ആഹ്ലാദവും ചിരിയുംകൊണ്ടു് രാമൻ സദാ ഉല്ലാസവാനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ആർക്കും സന്താപിക്കുവാൻ സാധ്യമായിരുന്നില്ല. തന്റെ സൂര്യതുല്യമായ മുഖത്തിനുമുമ്പിൽ സകല സന്ദേഹങ്ങളും നീരാവിപോലെ മാഞ്ഞുപോയിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഉറച്ച നാസ്തികയായിരുന്ന ഒരു അമ്മേരിക്കൻ വനിത അദ്ദേഹത്തോടു് യുക്തിവാദംചെയ്യാൻ വന്നുകൂടി; എന്നാൽ സമാധിയിൽ പൂർണ്ണനിമഗ്നനായിരുന്ന സ്വാമിയെ കണ്ടപ്പോൾ, അവർ കാത്തുനിൽക്കുകയും, രാമൻ സാധാരണ ബോധത്തിലേക്കു് ഉണർന്നവന്നപ്പോൾ മൌനം ഭഞ്ജിച്ചു് ഇങ്ങനെ പറകയുംചെയ്തു:—"എന്റെ ദൈവമേ ഞാൻ നാസ്തികയല്ല. അവിടുത്തെ കണ്ടതുമുതൽ എന്റെ സന്ദേഹങ്ങളെല്ലാം നിഷ്ക്രമിച്ചു."

വേറെ ഒരു അമ്മേരിക്കൻ വനിതയായ മിസ്സസ് വെൽമാൻ, രാമനോടുള്ള സ്നേഹവും അഭിനന്ദനവുംമൂലം പാശ്ചാത്യവസ്ത്രസാധാരണം എല്ലാം സന്ത്യജിച്ചു്, സന്യാസിയുടെ കാവിവസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചു്, പണം യാതൊന്നുംക്രടാതെ, ഈശ്വരനെമാത്രം വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു്, നഗരങ്ങൾതോറും മുറിറിനടക്കയും, ഇൻഡ്യയിൽ വന്നു് രാമന്റെ ജനനസ്ഥലം മുതലായതു് സന്ദർശിക്കയും ചെയ്തു. സ്വാമിയുടെ സാവ്ലൌകികപ്രേമശക്തികൊണ്ടു് അമ്മേരിക്കൻഹൃദയങ്ങൾ മാത്രമല്ലാ ഇളകിയതു്; പിന്നെയോ, രാമൻ തിരിയെ വന്നപ്പോൾ ഈജിപ്റ്റിൽ കെയിറോയിൽവെച്ചു് പേർഷ്യൻഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്ത സ്പഷ്ടമായ

പ്രസംഗംകൊണ്ടു അവിടുത്തെ മുഹമ്മദീയരുടെ മനസ്സുകളും ആകർഷിക്കപ്പെട്ടുകയും "വലിയൊരു ഹിന്ദുതത്വശാസ്ത്രജ്ഞൻ" എന്നു് അവർ സ്വാമിയെ പ്രശംസിക്കയും ഉണ്ടായി.

ഇൻഡ്യയിലേക്കുള്ള തിരിച്ചുവരവു്

ഏകദേശം രണ്ടരവർഷത്തെ വിദേശസഞ്ചാരം കഴിഞ്ഞു് രാമൻ ഇൻഡ്യയിലേയ്ക്കു മടങ്ങുകയും, ഫർണ്ടാ-ൽ ബോംബേയിൽ വന്നിറങ്ങുകയും ചെയ്തു. മടക്കത്തിനുശേഷം ആദ്യപ്രസംഗം ബോംബേയിൽ ഏർപ്പാടുചെയ്യപ്പെടുകയും അവിടെനിന്നു ആഗ്രാ, മധുര, ലക്നൗ എന്നീസ്ഥലങ്ങളിൽക്കൂടി സഞ്ചരിച്ചു് അദ്ദേഹം അജ്മീറിൽ പുഷ്കരരാജിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു. ഇവിടങ്ങളിലെല്ലാം സകലശ്രോതാക്കൾക്കും തന്റെ ലോകവിസ്മൃതമായ അനുഭവങ്ങളെപ്പറ്റി ഭംഗിയായി അദ്ദേഹം വർണ്ണിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. ആര്യസമാജക്കാർ, സനാതനധർമ്മികർ, ബ്രഹ്മസമാജക്കാർ, സിക്കുകർ, ക്രിസ്ത്യാനികർ, മുഹമ്മദീയർ എന്നിവരെല്ലാം ഒരുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വീകരണത്തിനു എല്ലായിടത്തും തിങ്ങിക്കൂടിയിരുന്നു. ഒരു പുതിയസംഘം (സംഘടന) സ്ഥാപിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്ന അപേക്ഷയ്ക്കു അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ മറുപടി എല്ലാസംഘടനകളും തന്റേതാണെന്നും എല്ലാസംഘങ്ങളിലുംകൂടി താൻ വേല ചെയ്യുമെന്നും ആയിരുന്നു.

ഭാരതമാതാവിന്റെ ഒരവതാരമൂർത്തി (ഇൻഡ്യാതന്നെ രൂപമെടുത്ത ഒരാൾ) ആണു് താനെന്നു സാക്ഷാൽക്കരിക്കത്തക്കവിധം അദ്ദേഹം ഭാരതവർഷത്തെ അത്രമാത്രം സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. പത്തുവർഷത്തിനുള്ളിൽ ഇൻഡ്യാ

പ്രായോഗികവേദാന്തം സ്വീകരിക്കുമെന്നും, മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളെ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രേമം ദ്വേഷത്തെ ജയിക്കുമെന്നും രാമൻ പ്രസ്താവിച്ചുവന്നിരുന്നു.

സ്വാമിനാരായണന്റെ സഞ്ചാരങ്ങൾ

ഇതിനിടയിൽ സ്വാമിനാരായണൻ ജപ്പാൻ വിട്ടിട്ട് സിംഗപ്പൂർ, പെനാംഗ്, ബർമ്മാ, സിലോൺ മുതലായ ദിക്കുകൾ സന്ദർശിക്കയും, അവിടെനിന്നു ആഫ്രിക്കായിൽ പോയി ഈജിപ്തിലെ തുറമുഖമായ കെയിറോ, അലക്സാണ്ട്റിയാ, ഗോസോമോൾട്ടാ, ട്യൂണിസ്, ആൽജിയേഴ്സ്, മൊറോക്കോ, ജിബ്രാൾട്ടർ എന്നീ സ്ഥലങ്ങൾ കടന്നു് ഫ്രൻസു സെപ്തംബറിൽ അവസാനം ലണ്ടനിൽ എത്തുകയും ചെയ്തു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ അദ്ദേഹം ഏകദേശം അഞ്ചുമാസം താമസിച്ചതിനുമേൽ കഠിനമായ തണുപ്പുകാലംകൊണ്ടു രോഗഗ്രസ്തനാകയും, ഉടനെ ലണ്ടൻ വിടണമെന്നു ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടുകയുംചെയ്തു ഫ്രൻസു ജനുവരിമാസത്തിൽ രാമതീർത്ഥസ്വാമിയുടെ ആജ്ഞാനുസാരം നാരായണസ്വാമി ഇൻഡ്യയിലേക്കു മടങ്ങി ഫ്രൻസു ജൂലൈയിൽ ബാംബേയിലെത്തി. രാമൻ മടങ്ങിവന്നതിനു ആറുമാസം മുമ്പായിരുന്നു ഇതു്. ഫ്രൻസു ഒക്ടോബറിൽ, ബംഗാൾ, ഐക്യസംസ്ഥാനങ്ങൾ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു് ഹരിദ്വാരത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തിയ രാമൻ ദിനംപിടിച്ചുകിടന്നപ്പോൾ, നാരായണനും അതേസ്ഥലത്തുവന്നുകൂടി രാമൻ ഒരുവാരത്തിനുമേൽ ആപൽക്കരമായനിലയിൽ രോഗബാധിതനായി കിടന്നുപോയി. രോഗം ഭേദമായശേഷം ശീതോഷ്ണാവസ്ഥയുടെ ഒരു മാറ്റത്തിനു വേണ്ടി അദ്ദേഹം മുസഫർനഗരിയിലേയ്ക്കു പോകയും നാരായണനെ ലക്നൗവിലേയ്ക്കയക്കയുംചെയ്തു.

വീണ്ടും ഹിമാലയങ്ങളിൽ

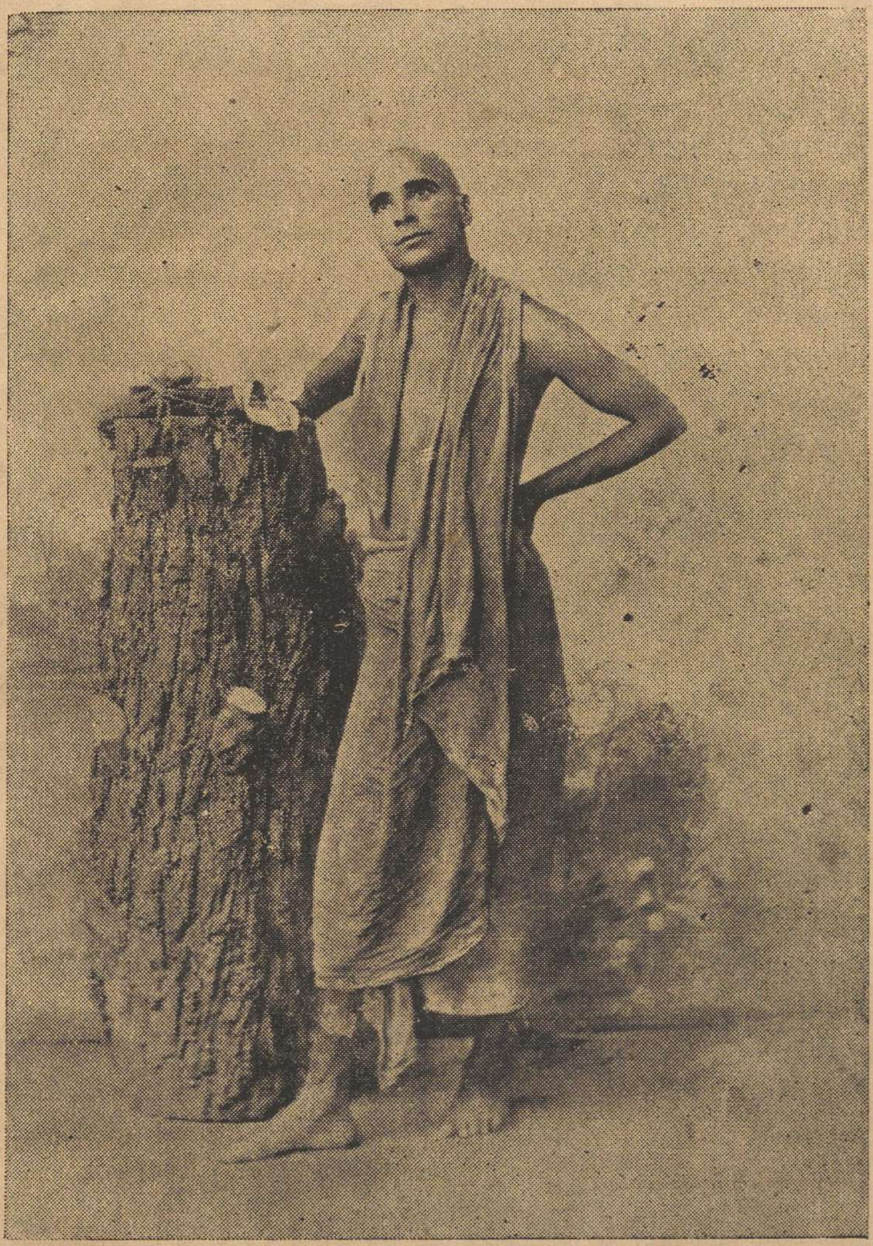
ആരോഗ്യം വീണ്ടും നന്നായതിനുശേഷം രാമനു പിന്നെയും വിജനവാസത്തിനു ആഗ്രഹം തോന്നിയതിനാൽ നാരായണനെ തിരിയെ വിളിച്ചു് ഫൻ൦ നവംബറിൽ താനും നാരായണനുംകൂടി ഹരിദ്വാരവും, ഹൃഷീകേശവും വഴിക്കു വ്യാസാശ്രമത്തിൽ പോയിച്ചേന്നു. മഹർഷി വേദവ്യാസൻ—മഹാഭാരതത്തിന്റെ കർത്താവു്—തപസ്സുചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതായി പറയപ്പെട്ടുന്ന ഈ സ്ഥലം ഗംഗാനദിയുടെ മറുകരയിൽ വളരെ ഘോരവും എന്നാൽ സുന്ദരവുമായ ഒരു വനപ്രദേശമായിരുന്നു. ഇവിടെ പരസ്പരം രണ്ടുമൈൽ അകലത്തിൽ ഉണക്കപുല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടപ്പെട്ട മനോഹരമായ രണ്ടു കുടിലുകളിൽ താമസിച്ചു് ഫൻ൦നു-ലെ വർഷകാലമെല്ലാം അവർ നയിച്ചു. രാമനിപ്പോൾ നിരുക്തവും സാമവേദവും പഠിക്കയും ധ്യാനിക്കയുംചെയ്തു.

വേനൽക്കാലത്തു് അവർ പിന്നെയും അകലത്തിൽ പോയി ടെഹ്രിയിലെ ദേവപ്രയാഗയിലും, അവിടെനിന്നു വസിഷ്ഠാശ്രമത്തിലും ചെന്നുചേന്നു. ഈ ആശ്രമം സമുദ്രനിരപ്പിൽനിന്നു ൫൫൦൦—൫൬൦൦ അടി ഉയരത്തിലും ടെഹ്രിയിൽനിന്നു ൪൦ മൈൽ ദൂരത്തിലുംആണു്. ഫൻ൦നു മാച്ചുമാസത്തിൽ രാമൻ വസിഷ്ഠമുനിയുടെ ഗുഹയിൽ പാപ്പുതുടങ്ങി. രാമനെ ക്ഷണിച്ച സ്ഥലങ്ങളിൽ സ്വയം പോകാതെ പ്രസംഗംചെയ്യുന്നതിനു രാമനുപകരമായി നാരായണനെ അനവധി യോഗങ്ങളിൽ പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയായിരുന്നു പതിവു്. എങ്കിലും രാമന്റെ ശരീരം വീണ്ടും വേഗം രോഗഗ്രസ്തമായി. രണ്ടുമാസത്തിനുശേഷം നാരായണൻ തിരുവ്വണ്ണാമലയ്ക്കു തിരിച്ചുവരേണ്ടിവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മടക്കത്തിനുശേഷം അവർ രണ്ടുംകൂടി പിന്നെയും പരീക്ഷാർത്ഥം കുറെമൈൽകൂടി ദൂരത്തേയ്ക്കു താമസം മാറ്റി. രാമൻ

അധികം ഉയരത്തിലുള്ള ഒരു ഗുഹയിലും നാരായണൻ താഴെ ഒരിടത്തുംഞ്ഞായി താമസിച്ചു. ഈ ഗുഹയുടെ ചുറുമുള്ള കാഴ്ചകളെ രാമൻ ഒരു ലേഖനത്തിൽ (Garden of Fairies) "അപ്സരോദ്യാനം" എന്നു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ ഗുഹയ്ക്കുമകളിലായി ഒരു വലിയ പെരുമ്പാമ്പു വസിച്ചിരുന്ന മറെറാരു ഗുഹ ഉണ്ടായിരുന്നു. രാമന്റെ ഗുഹയ്ക്കെതിരായും, താഴ്വാരത്തിനു വിലങ്ങെയും വേറൊരു ഗുഹയിൽ ഒരു വലിയ വ്യാഘ്രവും നിവസിച്ചിരുന്നു. കടുവാ തന്റെ സ്ഥാനത്തിരുന്നുംകൊണ്ടു രാമനെ നോക്കുകയും ചിലപ്പോൾ രാമന്റെ ഗുഹയ്ക്കു അരുകിൽ വരികയും ചെയ്തിരുന്നു. സ്വാമിയുടെ ഗുഹ വലിയതും തുറന്നതുമായിരുന്നു. കാട്ടുമൃഗങ്ങളിൽനിന്നു രക്ഷനേടാൻ ഇവിടെയാതൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല രാമനു് പക്ഷേ മൃഗങ്ങളിൽനിന്നു ഭയത്തിനു അവകാശമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്തെന്നാൽ, മൃഗങ്ങളും മനുഷ്യരും എല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാവല്യകികപ്രേമത്തിനു വഴിപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നാൽ പലപ്പോഴും അതിവർഷം പൊഴിഞ്ഞു് വസ്തുങ്ങളും സാമാനങ്ങളുമെല്ലാം നനച്ചു് രാത്രിമുഴുക്കെ രാമനെ നിദ്രാഹീനനാക്കിയിരുന്നതു് ഒരു ദ്രോഹമായി തോന്നപ്പെട്ടിരുന്നു.

തന്മൂലം രാമനു് ഈ സ്ഥലവും വിടേണ്ടിവന്നു. കീഴോട്ടിറങ്ങിവന്നു താഴ്വാരത്തിൽ താമസിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചപ്പോൾ, മലവാസികൾ അദ്ദേഹത്തിനു ഉടനെ ഒരു പുതിയ കുടിൽ കെട്ടിക്കൊടുത്തു. ഇവിടെ തന്റെ വസിഷ്ഠാശ്രമത്തിൽ മി: പുരാൺസിംഗും രണ്ടു സ്നേഹിതന്മാരും കൂടി രാമനെ കാണാൻ വരികയും ഒരുമാസത്തോളം ഒന്നിച്ചു താമസിക്കയും ചെയ്തു. അവിടുത്തെ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളൊന്നും പിടിക്കാതിരുന്നതിനാൽ രാമൻ ഇക്കാലം

SWAMI RAMA TIRTHA.

വെറും പാൽമാത്രം കഴിച്ചാണു ജീവിച്ചിരുന്നതു്. ഈ അതിഥികൾ വന്നതിനുമേൽ എന്തെങ്കിലും ധാന്യങ്ങൾ ക്രൂടി കുറെ ഭക്ഷിക്കണമെന്നു അവർ നിർബന്ധിക്കയാൽ സ്വാമി അപ്രകാരം ചെയ്തു. സ്നേഹംകൊണ്ടു അവരുടെ അപേക്ഷ എതിർക്കാൻ രാമൻ മുതിർന്നില്ല. എന്നാൽ അദ്ദേഹവും ക്രൂട്ടുകാരുമെല്ലാം താമസിയാതെ ഭഹനക്കേടും ജ്വരവുംകൊണ്ടു കിടപ്പിലായി. സമതലപ്രദേശങ്ങളിലേക്കു മാറാൻ അവർ രാമനെ നിർബന്ധിച്ചതിനാൽ ടെഹ്രിയ്ക്കപ്പുറം കടക്കുകയില്ലെന്നുള്ള വ്യവസ്ഥയിൽ അദ്ദേഹം അതും അനുസരിച്ചു. അങ്ങനെ യാത്രയ്ക്കു വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ചെയ്യാൻ നാരായണസ്വാമി പോയി. മി: പുരാണസിംഗ് രാമനോടുക്രൂടി നടന്നു.

ആപൽസൂചനകൾ

രാമനും ക്രൂട്ടുകാരുമൊന്നിച്ചു ഒരുമൈൽ ദൂരത്തോളം നടന്നു. വേഗത്തിൽ രാമന്റെ പേന വിശ്രമം പ്രാപിക്കുമെന്നും നാവു് മൗനമടയുമെന്നും തനിക്കു വളരെ ക്ഷീണമുണ്ടെന്നും അതിനാൽ താൻ മേലാൽ സമതലങ്ങളിലേക്കു കടക്കുകയുണ്ടാകയില്ലെന്നും വഴിക്കു അദ്ദേഹം പുരാണിനോടു പറഞ്ഞു. അവർതന്നെ സഹായം തന്മൂലം രാമനായി ഭവിക്കണമെന്നും ഈശ്വരനിൽ മഗ്നനായി വായിക്കയും എഴുതുകയും പണിയെടുക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നും അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു. ഈ സംഭാഷണം അവരുടെ കണ്ണിൽനിന്നു ബാഷ്പപ്രവാഹം ഉണ്ടാക്കി. രാമനും പുരാണസിംഗും തമ്മിൽ ഇതു അവസാനസമാഗമമായി വാസ്തവത്തിൽ പരിണമിച്ചുതാനും.

അന്തിമവിജനത

അടിക്കടി മാറാതെകണ്ടു എല്ലാ ക്രൂട്ടുക്കാരും യോജിച്ചവിധം ടെഹ്രിക്കുസമീപം ഗംഗാതീരത്തു ഒരു വിജന

സ്ഥലം തന്റെ താമസത്തിനു കണ്ടുപിടിക്കാൻ രാമൻ അന്വേഷിച്ചു. ഒടുക്കം അത്തരം ഒരു സ്ഥലം അദ്ദേഹം കണ്ടുമുട്ടി. ഈ സ്ഥലത്തു മുമ്പു ചില മഹാത്മാക്കൾ വളരെക്കാലം പാർത്തിരുന്നു. അതു് ഒരു ഏകാന്തപ്രദേശവും, മനോഹരവും ഗംഗാനദിയാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതും ആയിരുന്നു. രാമന്റെ പ്ലാൻ അനുസരിച്ചു ഉടനെ ഒരു കുടിൽ ടെഹ്രിമഹാരാജാവു് പണിയിച്ചുകൊടുത്തു.

പിന്നീടാരിക്കൽ രാമനും നാരായണനുംകൂടി കുറേക്കാലം താമസിച്ചിരുന്നതും കുറേനാഴിക ദൂരത്തിൽ ബാംഗോഗിയിലുള്ളതും ആയ ഒരു ഗുഹയിൽ നാരായണൻ താമസിക്കണമെന്നും ഞായറാഴ്ചതോറും വാരത്തിലൊരിക്കലും, പ്രത്യേകം ആവശ്യപ്പെടുന്ന സമയങ്ങളിലുംമാത്രം തന്നെ വന്നു കണ്ടാൽ മതിയെന്നും രാമൻ നാരായണനോടു ആജ്ഞാപിച്ചു. നാരായണനെ യാത്രയയച്ച സമയം രാമൻ നഗ്നപാദശിരസ്സനായി ഒരു മൈലിനുമേൽ അനുയാത്ര ചെയ്തു. റോഡിലെത്തിയപ്പോൾ മി: പുരാണിനോടു പറഞ്ഞതുപോലെ രാമതീർത്ഥസ്വാമി നാരായണനോടും പറഞ്ഞു. അതായതു് രാമന്റെ പേന എഴുതാൻകൂട്ടാക്കാതെ നിലയ്ക്കുമെന്നും, രാമന്റെ നാവു് സംസാരിക്കാതെ നിന്നുപോകുമെന്നും, രാമൻ പ്രാപഞ്ചികജോലി യാതൊന്നും മേലാൽ ചെയ്കയില്ലെന്നും വീണ്ടും സമതലങ്ങളിലേക്കു പോകാൻ ഗംഗാതീരങ്ങളെ കൈവിടുകയില്ലെന്നും മറ്റും. എവിടെവിടെ രാമനെ ക്ഷണിക്കുന്നുവോ അവിടങ്ങളിൽ രാമനുപകരം നാരായണൻ പോകേണ്ടതാകയാൽ, നാരായണൻ ആ വിജനമായ ഗുഹയിൽ പോയിരുന്നു "യഥാർത്ഥരാമനി"ലേക്കു മുങ്ങി, ശരീരവും വ്യക്തിയവും ആത്മാവുമെല്ലാം "രാമനോ" അഥവാ മൂർത്തിമത്തായ വേദാന്തമോ ആയി ഭവിക്കണമെന്നു പ്രത്യേകം ഗുണദോഷിക്കയും ചെയ്തു.

സങ്കടകരമായ സന്ദേശവും അന്ത്യവും

നാരായണസ്വാമി അഞ്ചുദിവസം തികച്ചു ആ ഗുഹയിൽ താമസിച്ചില്ല. പെട്ടെന്നൊരു ദൂതൻ അവിടെവന്നു് രാമൻ ഗംഗാനദിയിൽ സ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ജലപ്രവാഹം വലിച്ചുകൊണ്ടുപോയി എന്ന ഏറ്റവും ഹൃദയഭേദകമായ വർത്തമാനം അറിയിച്ചു. സ്വാമി രാമൻ തന്റെ സാധാരണ പതിവുപോലെ ഗംഗാപ്രവാഹത്തിനെതിരായി വ്യായാമം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കെ വളരെ അഗാധതലങ്ങളിൽപോകയും പെട്ടെന്നൊരു വലിയചുഴലിയിൽ അകപ്പെട്ടുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം വളരെ നേരം പണിപ്പെട്ടു പ്രബലമായ ഒരു മുങ്ങോട്ടുക്രുടി ചുഴലിക്കു പുറത്തുവന്നുവെങ്കിലും, തീരെ ക്ഷീണിച്ചുപോകയാൽ പ്രവാഹമധ്യത്തിലേയ്ക്കു വീണ്ടും തള്ളപ്പെട്ടുകയും കടശി "ഓം! ഓം!! ഓം!!!" എന്നുള്ള പ്രണവധ്വനി ഉച്ചത്തിൽ ഘോഷിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം തന്റെ ശരീരം ത്യജിക്കയും ചെയ്തു.

അന്തിമലേഖനം

അദ്ദേഹം അവസാനമായിട്ടെഴുതിയ ഒരു ലേഖനം നാരായണസ്വാമിയും പുരാണസിംഗ്രുക്രുടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേശപ്പുറത്തു പിന്നിട്ടു കാണുകയുണ്ടായി. അതു താഴെക്കാണുംപ്രകാരമായിരുന്നു:—

"അല്ലയോ! മരണമേ! നിനക്കിഷ്ടമാണെങ്കിൽ ഈ ശരീരം അങ്ങെടുത്തുകൊള്ളുക. ഞാൻ ക്രുട്ടാക്കുന്നില്ല. എനിക്കുപയോഗിക്കാൻ മതിയാവോളം ശരീരങ്ങളുണ്ടു്. എനിക്കു ആ ദിവ്യരജതതന്തുക്കളായ ചന്ദ്രകിരണങ്ങളെ അവലംബിക്കയും അങ്ങിനെ ജീവിക്കയും ചെയ്യാം. മലയരുവികളുടെയും, പർവ്വതത്തിലെ നദികളുടെയും വേഷം

ധരിച്ചുകൊണ്ടു് എനിക്കു ദിവ്യഗായകന്മാരെപ്പോലെ പാട്ടുംപാടി ചുറ്റിത്തിരിയാം.”

“സമുദ്രതരംഗങ്ങളിൽ എനിക്കു സ്നാനംചെയ്യാം. സഗർവ്വം സഞ്ചരിക്കുന്ന തെന്നൽ ഞാനാണു്. മദമത്ത നായ മാരുതൻ ഞാൻതന്നെയത്രേ എന്റെ ഈ രൂപ ങ്ങളെല്ലാം അലഞ്ഞു തിരിയുന്ന മാറ്റമറ്റസ്വരൂപങ്ങളാണു്. ഞാനാകുന്നുകളിൽനിന്നു താഴെയിറങ്ങിവന്നു. മരിച്ച വരെ ഉയർത്തി എഴുന്നേല്പിച്ചു. ഉറങ്ങുന്നവരെ ഉണർത്തി. ചിലരുടെ സുന്ദരമുഖങ്ങളിലെ മൂടുപടം മാറ്റി. കരയുന്ന കുറെപേരുടെ കണ്ണുനീർ തുടച്ചു; ഞാൻ ബുൾബുലവും റോസായും രണ്ടും കണ്ടു, ഞാനവയെ സുഖപ്പെടുത്തി. ഞാനതു സ്പർശിച്ചു, ഞാനിതു സ്പർശിച്ചു; ഞാൻ തൊപ്പിയെടുത്തു നീക്കി. ഇതാ! ദൂരെപോകുന്നു. ഇവിടെ ഞാൻ പോകുന്നു. അവിടെ ഞാൻ പോകുന്നു. ആരും എന്നെ കണ്ടുപിടിക്കയില്ല. ഞാനൊന്നും എന്റെകൂടെ വച്ചിട്ടില്ല.”

ഓം! ഓം!! ഓം!!!

(മേൽക്കാണുന്ന ലേഖനം പദ്യമായിട്ടു്)

“അല്ലയോ! മരണമേ! നിനക്കുണ്ടിഷ്ടമെന്നാൽ
മെല്ലെയിശ്ശരീരം നീ കൊണ്ടങ്ങുപൊയ്ക്കൊണ്ടാലും

ഞാനതു ഗൌനിക്കില്ലാ; നമുക്കു പെരുമാറാൻ
നാനാരൂപത്തിലുണ്ടു ധാരാളം ശരീരങ്ങൾ.

നന്ദിതനിശാകരകിരണാവലിയാകും
സുന്ദരദിവ്യവെള്ളിന്തുൽകളിൽ ജീവിക്കും ഞാൻ.

ഭ്രുധരശിഖരനദീകല്യകൾരൂപങ്ങളിൽ
മധുരഗാനംതുകിയസ്സരോവൃന്ദംപോലെ.

ഞാനതിസുഖമായിട്ടല്പമിച്ചലഞ്ഞീടും
ആനന്ദിച്ചുല്ലികല്ലോലങ്ങളിൽ നൃത്തംചെയ്യും.

ഗർവ്വമാം ഗംഭീരം ചലിക്കും കാറ്റാണു ഞാൻ,
സർവ്വദാ മദോന്മത്തമാരുതനഹം നൂനം.

മാമകസ്വരൂപങ്ങളിതുകൾ പരിണാമ-
ഭ്രാമകനാനാവിധവേഷങ്ങൾമാത്രമത്രെ.

ഞാനാക്കുന്നുകൾതന്നിൽനിന്നുതാഴത്തുവന്നു,
സാനന്ദമയത്തിനേൻ മൂതരായ് ഭവിച്ചോരെ,

നിർഗ്രാണന്മാരെയുണർത്തിടിനേൻ, ചിലരുടെ
ഭദ്രമോഹനമുഖങ്ങൾക്കുള്ള മൂടി നീക്കി;

വിലപിച്ചീടും കുറെപ്പേരുടെ കണ്ണീർതുള്ളി-
വലിയേ തുടച്ചു ഞാൻ, ബുൽബുലരോസാക്കളെ

രണ്ടും ഞാൻ കണ്ടു താലോലിച്ചുലം രസിപ്പിച്ചു,
കണ്ടതു,മതു,മിതുമൊക്കെയും സ്പർശിച്ചൂ ഞാൻ.

ഞാനിതാ! തൊപ്പിയൂരിനീക്കുന്നു,പോയിടുന്നു,
താനങ്ങു; മിങ്ങുമായിട്ടിന്നിതാ! ഗമിക്കുന്നു.

എന്നെക്കാണുവാനാർക്കും സാധിച്ചീടുന്നതല്ലാ,
എന്നോടേറ്റുഞാനിങ്ങൊന്നുമേവെച്ചിട്ടില്ലാ."

ഓം! ഓം!! ഓം!!!

IC LIBRARY

സ്വാമി രാമ

അഥവാ

പ്രായോഗികവേദാന്തം

എം. എ. ഡിഗ്രി സമ്പാദിച്ചശേഷം സന്യാസം സ്വീകരിച്ച പരമജ്ഞാനിയും, സ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രനുമായ സ്വാമി രാമതീർത്ഥരുടെ പരിപാവനമായ ജീവചരിത്രവും ജ്ഞാനപൂർണ്ണങ്ങളായ പ്രസംഗപരമ്പരകളുമടങ്ങിയ ഒരു തത്ത്വഭണ്ഡാഗാരമാണ് ഈ ഉൽകൃഷ്ടവേദാന്തഗ്രന്ഥം. സ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രവും ഈ ഉൽകൃഷ്ടപ്രസംഗങ്ങളും വേദാന്തരഹസ്യത്തെ പരാമർശിക്കുന്ന രണ്ടു ചെറുകഥകളും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

വില രൂ. ഫ ണാ ഒ.

സ്വാമികളുടെ പ്രൗഢങ്ങളായ നാല ഉപന്യാസതല്ലജങ്ങളും അടങ്ങിയ രണ്ടാം ഭാഗം വില രൂ. ഫ ണാ ഫർ.

ശ്രീമഹാഭക്തചരിതാമൃതം

(നാലു ഭാഗങ്ങളും)

നിരതിശയഭക്തിവൈശിഷ്ട്യത്താൽ ജീവന്മുക്തന്മാരായ അനവധി ഭക്താഗ്രണികളുടെ അപദാനതല്ലജങ്ങളും അവരുടെ ഭക്തിസംവർദ്ധകങ്ങളായ കഥകളും അടങ്ങിയതു്.

ഓരോ ഭാഗത്തിനും വില ഫ്രാ. വ ണാ വീതം

നാലു ഭാഗങ്ങളും ഒന്നിച്ചു വാങ്ങുന്നവർക്കു് വില രൂ.

ദിവ്യരഹസ്യപ്രകാശിക

ശ്രുതിയുക്ത്യനുഭവങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി രചിച്ചിരിക്കുന്ന യോഗശാസ്ത്രസംബന്ധമായ ഒരു ഉൽകൃഷ്ടഗ്രന്ഥം. യോഗാഭ്യാസം പരിശീലിക്കുന്നവർ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട എല്ലാ വിവരങ്ങളും ഈ അദ്ധ്യായങ്ങളിലായി ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

വില രൂ. ഫ ണ. ഫർ

വേദാന്തസാരസർവ്വസ്വങ്ങളായ ഫാ വിഷയങ്ങളും അടങ്ങിയ രണ്ടാം ഭാഗം വില രൂ. ഫ ണ. ഒ.

മാനേജർ,
ശ്രീരാമവിലാസം പ്രസ്സ്, കൊല്ലം,
ബ്രാഞ്ചുകൾ:—തിരുവനന്തപുരം, ആലപ്പുഴ.

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM.

Cl. No. M08 *Acc. No.* 4328

This book should be returned on or before the date last stamped below.

26 SEP 1974
3 MAY 1977
5 JAN 1980
12 NOV 1985
1 JUN 1988

M08

4328

നാരായണൻ നായർ സി.
ങ്കാർ.
സ്വാമി നാരായണൻ.

കേരളവർമ്മസ്മാരകം
ഉപഹാരമാല

കേരളവർമ്മദേവന്റെ ശതവർഷാഘോഷക്കമ്മിറ്റിയുടെ
ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ
കൈരളിയുടെ ഒരു അമൂല്യസമ്പത്ത്.

മഹാകവി ഉള്ളൂർ, മഹാകവി വള്ളത്തോൾ, ആറ്റൂർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി, വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മരാജാ, അനന്തപുരത്തുകൊട്ടാരത്തിൽ കാർത്തികനാൾ തമ്പുരാട്ടി, ചേലനാട്ട് അച്യുതമേനോൻ, അമ്പാടി കാർത്യായനിഅമ്മ, കല്യാണി കൃഷ്ണമേനവന്മാർ, പി. അനന്തൻപിള്ള മുതലായി കേരളത്തിലെ കേൾവികേട്ട സാഹിത്യകാരന്മാരുടെ സ്വഹസ്തപുഷ്പങ്ങളിൽനിന്നുള്ള ഉപന്യാസങ്ങളും, അനവധി ഹാഫ്ടോൺ ചിത്രങ്ങളും, മുഖചിത്രമായി ചേർത്തിരിക്കുന്ന ത്രിവർണ്ണാങ്കിതമായ മയൂരസന്ദേശചിത്രവും ഏറ്റവും ഹൃദ്യതരം!

ഡിമ്മി ¼ വലിപ്പത്തിൽ 160-ൽ പരം പേജുകളും.

വില 2 രൂ. 8 ണ. മാത്രം.

ആവശ്യപ്പെടുക:—

മാനേജർ,

ശ്രീരാമവിലാസം പ്രസ്സ്, കൊല്ലം.

ബ്രാഞ്ചുകൾ:—തിരുവനന്തപുരം, ആലപ്പുഴ.

സ്വാമി

രാമതീർത്ഥൻ

ഒരു ലഘു
ജീവചരിത്രം

റ്റി. ആർ. നാരായണൻനമ്പ്യാർ,
B. A. & B. L.

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org